

ROMANOS

Roma jeman iká joi akaibo, Pablon kirika wishaxon bomaa

Jato saludana

¹ Ea riki Pablo, ja Jesucriston yonoti, enra akai nato kirika wishakin, mato jain bomanoxon. Diossenra ea kenaxon, jawen joi yoiti raana joni ea imaa iki, jaskáaxonra jawenashamanbiribi ea imaa iki, ja kishpinti jakon joi en jato yoinon ixon.

² Ja joira, moatianbi Diossen jawen shinanman yoyo ikai jonibo jato wishamanike.

³ Ja joi iki jawen bake Jesucristo yoii iká, ja iki non Ibo, jara noa keska joniribi iká iki, jaskara kopí riki ja apo David ipaoniton rarebo ikax, jawen chiní bake.

⁴ Jara mawákenbi, Diossen jawen atipana koshín jirimaa iki, jaskataxa onantibires baneta iki, ikon Diossen bake ikax, já keskaribi atipana koshiya.

⁵ Ja Jesucristo kopíres iki ea jaskara iti jisáma ikaxbi, jawen raana joni ea iká. Jaskara kopíra, jawen tee en axonai. Jara keenai jatíbiainoa joni-baon nato joi en yoiaitian ninkaxon ikonhaax, jawen keena keskati jakantinin.

⁶ Matoribira jaskáakin Jesucriston kenaa iki, jawenabo inon ixon.

⁷ Jaskara kopíra en mato yoiai, jatíbi ja Roma jeman ikábo, matora Diossen noike. Jaskáakinra jawen jonibo inon ixon, mato katota iki. Ja non Papa Dios betan non Ibo Jesucriston, noixon mato

akinboresbanon, jaskatax mato jakonax jakanon ixon.

Pablon Roma jeman kakaskin shinanna

⁸ Wetsa joibo yoiamatianbira, en mato yoiai neskara: Wetsankobo kaxonra, en ninkatai, mato moa Cristo ikonhaax jakonbires ikaibo yoikanaitian, jaskara kopíra, ea Criston akinna iketian, mato kopi en Dios iráke akai.

⁹ Ja en tee axonai Diossenra onanke, mato shinankin jatíbitian mato kopi en já yokataibo. Jawen Baken joi yoikinra en akai, kikinni nokon jointiabi keenshamantaanan jato yoikin.

¹⁰ Jakopíra oranaitiibi en Dios yokatai; min keen iketian, ea jatoiba raanwe, en jato oinni katanon, akin.

¹¹ Mato oinni kakáshorakinra, akai en jaskáakinbo orankin, kaxonra en mato akinti shinannai, mato bebonbires Cristoki koshikanon ixon.

¹² Jain kaxon enbicho mato akinti yoiima riki ea, matonribi akintininra ea keenai, jaskati ak-inannanira, noa jatikaxbi bebonbires Cristoki koshikanti iki.

¹³ Ikaxbi neskara jawékira en mato onanmaksai, ebé joi akaibó. Enra ake ichaakin mato oinni kakaskinbo shinankin, ikaxbira ea kati atipanyamaa iki, meskó atikoma jawékibaon katikomaaka. Nokon shinan riki, ja wetsankoniabo en akinna keskáakinribi mato akinti, jaskatax matonribi kikinni shinan koshikanti kopi.

¹⁴ Enra shinannai, nato joira en jatíbi jonibo yoiti jake ixon, ibanon kirika onan iamax kirika onanma, jainoax kikiman shinanmeetaibo itan

kikinmashokoakin shinankanaiboribi inonbi, iki ixon.

¹⁵ Jaskara kopíra, kikinbiresi ja Roma jeman ea kakasai, jaskatax kishpinti ikon joi, matoribi yoiti kopí.

Bená joi, Diossen atipana koshi

¹⁶ Eara rabinyamai, nato bená joi jato yoi-tinin, Diossen atipana koshi iketian, jatíbi ja ikonhaax jaki koshiaibo kishpinmeekanti kopí. Nato joira judíobaonpari ninkata iki, ramara ja judíomabaonribi moa jatíbiainxon ninkákanai.

¹⁷ Nato bená joinra noa onanmai, ja ikonhake-tianres jato Diossen ochaoma keskáakin imai. Já ikonhatires iki, jaskara yoiira ikai Dios jawen Wishá meran neskati: “Ja ochaoma keskáakin en imaabora, ea ikonhaa kopíres jatíbitian ebé janoxikanai”, iki.

Jakonma jawéki akaiboki Diossen jaskara shinannai

¹⁸ Diossenra akai naikanxonbi, jawebi ikonhayamakin meskó jakonma jawéki akí já joniboki jawen siná shinan pakekin. Jakonma jawékibores akin, wetsabaon Diossen ikon jawékibo onankanti ikenbi, jato atikomaaxonai kopí.

¹⁹ Ja jonibora moa kikinhakin Dios onannaxbi ikanai, Diossenbi jato onanmaa kopí.

²⁰ Jakopira jishtima ikenbi, non Dios onanti atipanke, jatíbi jawékibo jan joniaka oinxonres. Jakopira rama non onanke Diossa jake ixon, nato nete jan akábo oinxonres, jawen atipana koshira jawetianbi keyóyamanoxiki. Neskara kopíkayara

inóxiki, ja jatíbi jakonma jonibo moa jaki paranati yama.

²¹ Jaskáakin Dios onanxonbira, ja Dios rabiti keskáakinshaman rabiamakana iki. Jato jakonhaa kopíbi, iráke ayamabobikana iki. Jaskara ikaxa onanma jonibo keská banékana iki. Jakopira, ponté shinanti atipanyamaax, jaton shinan onan-timatax, benota keskábo ikana iki.

²² Jabora ikana iki, jatíbi jawéki onannaton shinanmeeti, ikaxbi jakonhakin shinanti onanmabo ikana iki.

²³ Jaskáakinra akana iki ja koshi shinanya itan jatíbitian jaa Dios rabikin jenetaanan, jatonbi aresa diosbores rabikin, jaskáakin akanabo iká iki, mawata joni jisáakin, noyai yoina jisáakin, jain-oax meskó yoina jisáakinbo, itan rono jisáakinboribi akana.

²⁴ Jatian moa jaskákanai oinxonra, Diossen jato oinresa iki, abákanon, jaton keena jakonma jawékibores akin, ixon. Jato jaskáara, meskó jakonma jawéki inonbi, areskana iki; jaton shinan ramitabo ixon. Jaskarabo akinra, meskó rabinti jawékibiresbo wetsabo betan akana iki.

²⁵ Ja ikon Dioskaya ikonhakashamataan, janso jawékibores ikonhakana iki, jaskáakinkaya ja Diossen joniaka jawékibores rabikana iki; jatian jan jatíbi jawéki aká Dioskaya rabiamakana iki. Jakaya riki, ja non jatíbitian jeneyamakin rabiti. Jaskarakaya ibanon.

²⁶ Jaskákanaitianra, moa Diossen jato oinresa iki, abákanon, jaton keena keskábores akin ixon. Jakopira, moa rabínbobi keyóxon, bebonbires jakonma jawékibo akana iki. Jaskatira ikana iki,

ja ainbobo moa jaton bene amai jenetaanan, jabé ainbobo betanbi ianannani.

²⁷ Jatian benboporibi ikana iki, moa jaton awinbo akí jenetaanan, jabé benbobo betanbi ianannani. Jaskákinra rabinti jawékibires akana iki, jaskarainoaxa rama jaton jakonma jawéki aká kopibi, jaton yora masá tenemakanai.

²⁸ Jaskakanaitianra, Diossenbi jato jenea iki, moa tsonbi ja ikonhayamakanai oinxon, abákanon, jaton jakonma shinanman amaa, meskó ja atima jawékibobi akin iki ixon.

²⁹ Jaskara kopíra, ja jonibo meran, moa jaton jakon shinan yamaax, jakonma jawéki ati shinaryares ikanai. Jaton shinan riki, jatobicho icha jawéki ití, wetsabo akinti shinanhoma ikax, jato ramiati shinaryares; wetsabo jawékiatai oinxon, jatoki jakonmaataibo; retemisbo; koshin rabitaibo ikax, timamisti shinaryaresbo; jato meskóaxon paranaibo; iorabiresi jakonma jawéki akí axeabo, itan wetsaboki meskó joi kashaibo.

³⁰ Wetsaboki ramíkin jato jakonmaakin yoiabo; Dioski shiroaibo; onsatanyamakin jakonmanin yoimisaibo; jawéki akáx jan rabitaibo; jaskáaxon jato jakonmaati shinan pikoabo; jaton anibaon joi ninkáxonkashamai yoitimataibo.

³¹ Tsonbi shinan menitinin keenyamabo, jaskara kopí jato yoyo iká jawékibo senenhamabo; moa noibamisti shinanhomabobi ikanai; jakopi jakonma jawéki iketian, jakonhaxon benxoati shinanhomabobi ikanai; jaskara ikax moa jato onísati shinanhomabobi ikanai.

³² Jabaonra moa onanke, ja jakonma jawéki akaibora mawákanti jake, iki Dios yoyo ika joi.

Jaskara onanxonbira; jakonma jawéki akin jeneyamakanai. Jaskatira ikanai, wetsabaonribi jakonma jawéki akaitian oinnax, kikinni jan raroi.

2

Diossenra jaton aká jawékishamanbores jato yoixonai

¹ Jaskara kopíra, ja jakonma jawéki akanai ointaan, jato jakonmanin yoinnai ikax, miaribi jawe keskataxbi ikama keská iti atipanyama. Ibanon tsoabires, jaskáakin jato yoiira, matonbinix mato yoikaatai, ja akanai jakonma jawékiboribi akai ikax.

² Ikaxbi nonra onanke, ja jaskara jakonma jawéki akí jakanabora, jato Diossen masá tene-mati jake, akonkana iketian.

³ Jaskara iken, wetsabaon akai keskáakin jakonma jawékiboribi akai ikax, eara Diossen jaweayamanoxiki, ixon shinanyamawe. Jatíbi jaskarabora, jato castiganoxiki.

⁴ Ramara, jaweayamaparikin mia manaboresai, min jakonma jawékibo moa jenenon ixon. Mia jaskáabira, min akai jawemabiakinres shinankin. Ja Diossen mia noixon jaskáaira, moa shinanmeetaanan, min jakonma jawékibo jenenon ixon, mia jaskai iki.

⁵ Ikaxbi min keena keskáres akai ixonra akai ja Diossen yoia jawékibo min ikonhakashamakin. Jaskáakinra, minbi jan castigameti jawéki akí mia iitai. Diossenra jatíbi jonibo castiganoxiki moa jato jaskáati nete nokoketian.

⁶ Jatianra Diossen anoxiki, jatíbi jonibo jaton aká jawékibo senenribi jato kopíapakekin,

⁷ jawen jatíbitian jati netenkora, jato jikimanoxiki, ja Diossibakea jakon jawéki biti shinannax itan jatíbitian jabé jati shinanxon, jakon jawéki akin jeneyamaa jonibores.

⁸ Ikaxbi, ja Diossen joi ikonmanin yointaan, jakonma jawéki akí yoitimataibora, kikinbiresi jatoki sinátaan, Diossen jato castiganoxiki.

⁹ Jatíbi jakonma jawéki akaibaonara janoxiki, onitsapiti itan masá meeti jawékibo. Rekenparira inóxiki judíoboki, jainoax iti jake ja judíomabokiribi.

¹⁰ Jatian, jakon jawéki akábora, jan raroti jawékibo jato Diossen meninoxiki, jainxonra kikin joni jato imanoxiki, jaskáaxonra jato jakonshaman jamanoxiki. Judíobo itan judíomabo inonbira jato jaskáanoxiki.

¹¹ Diossenra noa meskó joniboakin oinyamai. Jan oinnara, noa senenbires iki.

¹² Jaskara ixonra, Diossen anoxiki, ja Moiséssen wishani esé onanyamaax ochaabo ikenbi, jato castigankin. Jatian ja Moiséssen esé moa onannaxbi ochaabora, ja esekan jaskáati yoiai keskáakin jato castiganoxiki.

¹³ Jaskati janoxonmabi ja esé ninkáresaibora, Diossen jawekeskaxonbi ochaoma keskáakin jato oinyamai, ja ninkaxon senenhaiboresa anoxiki, jato ochaoma keskáakin oinkin.

¹⁴ Ja judíomabaonra, jawetianbi ja Moiséssen esé onanyamakana iki, ikaxbi jabaonra, moa onanna iká iki, jaweratorin jakon itan jakonma jawéki

ixon, Diossenbi jaton jointiain, jaskara shinanbo jato axona kopí.

¹⁵ Jaskara kopíra, jabaon jakonma axon onanai, enra jakonma ake ixon, jatian jakon jawéki axon, onanribikanai, enra jakon jawéki ake ixon, jaskara shinan jato meran jaketian. Ja jato meran iká shinanmanra anoxiki jato yoikin, miara jakon joni iká iki, iamaxon, miara jakonma joni iká iki, akin.

¹⁶ Jatora jaskáanoxiki moa Diossen jatíbi joni-baon joné jawékibo, Cristo meranxon jato jishtiaxonti nete nokóketian, jatianra inóxiki, ja jakon joi meran en yoiai keskati seneni.

Judío jonibora, Moiséssen esé kirikaya ikanai

¹⁷ Miara ikai judío jonishaman ikax, janshaman rabiti, jaskatira ikai ja eséki mia koshii, jaskara ixonra min shinannai eara Dios betan jakonbires jake ixon.

¹⁸ Minra onanke, jawekeskati mia jatinki Dios keenai iki ixon, jainxon jakon jawékibo atiribi min onanke, jaskara esekan yoiai jawékibo baketianbi mia onanmakana kopí.

¹⁹ Jaskara ixonra min shinannai, ja shinan meran benchebo ixon onanyamaresaibo, jaskatax Diossiba nokóti bai jato onanmati. Jaskatira ikai mia minbixbi, ja yamé meran já jonibo, jan tenai joé keskaraton shinanmeeti.

²⁰ Min shinan iki, ja onanma jonibo jaskatax jati jato onanmati, jainxon bakeboribi esenan jato onanmati. Ja esekan ikon jawékibores yoiaitian onanxonra, min jaskáakin shinannai.

²¹ Rama iki moa mia wetsabo eseai ¿Jawekopíki jato esematianbi, minbixparikaya mia esekaayamai? Mia iki jato yometsotimaakin eseai ¿Jawekopíki jaskáakin jato eseibi miaribi yometsoai?

²² Min yoiai, wanoya itan benoya ixon wetsa betan yorantima. ¿Jawekopíki jaskatibi mia teamisai? Jainoaxibi mia ikai, jatonbi aká jawéki rabikantin keenyamai. Jaskatibi mia ikai, ja Dios rabiti xobo meranoa jaskara kopí, jawékibaon yometsoi.

²³ Jainoaxibi mia ikai, ja esé kirikaya ikax, kikin-hakin onannatonshaman rabiti, jaskákinbira, ja esekan yoiai jawékibo min senenhayamai, jakopira min Dios jakonma ninkakamai.

²⁴ Itixbira Dios ikai, jawen joi meran neskati: Mato judíobo jakonmai jaa oinxonra akanai, joi ayamai jonibaon, Dios jakonmanin yoinkin iki.

²⁵ Kikin jakonra iti iki, judío joni ikax Diossen esé senenhai noa jaa, jatianra iti iki ikontibi noa non jakina rebichi xatáyabo. Ikaxbi ja esé senenhayamai mia jaaxa, mia Diossen jonima ikax, yankabires min jakina rebichi xatéya iki.

²⁶ Ikaxbi jawetianki westíora jonin, judíoma ixonbi, ja Diossen esé meran yoiai keskáshamanbo senenhaxonai, jatianra jaton jakina rextéoma ikenbi, Diossen moa jawen joni jato imai.

²⁷ Jaskara kopíra anoxiki, ja judíoma ixonbi, Diossen esé senenhai jonibaon, mato ja jawékibo yoixonkin, matokaya ja esé kirikaya itan maton jakina rebichi xatáyabo ixonbi, senenhayamakanai kopí.

28 Judío joni ikaxbicho itima riki, Diossen joni iki, jainoax non jakina rebichi jato xatemaaxbichoresa noa iamaribai Diossen bake iki.

29 Ja ikonshaman Diossen jonibo riki, jaton jakonma shinanbo moa jenetaanan, jawen esekan yoiai keskati jakanabores. Diosra tsoaborin jaton jakina rebichi rextéyabo ixon, jato benai iia-
mai, jara keenai, jaton jointi meran moa jakonma shinan yamaax, moa nekebi jakoni jakana jato ointinin. Jaskara ikana oinnaxa, kikinni jaton benekin, jakon jonin jato Diossen rabiti iki, maton jato jaskayamainbi.

3

1 Jatian ramaki ¿Jawe jakon jawékirin noa judío joni iti? ¿Jawe jakon jawékiki non biai non jakina rebichi jato xatemaxon?

2 Icha jawéki kopíra noa judío joni iti jakon iki. Rekenpari iki, noaakin shinanxon Diossen jawen esé jato wishamani iketian.

3 Jaskara ikenbira, ichaxon ja esé senenhayamakana iki. Jatian ¿Jaskáakin senenhayamakana iketianmein, Dios jawe ikai? ¿Janribimein jato yoini jawékibo moa jato betan senenhayamashokoai?

4 Akáma, jara jaskarama iki, jara nato netemea jonibobiribi iki jansobo, ja Diossenra jatíbi jawen yoia jawékibo senenhai. Jaskara yoirá ikai jawen Wishá meran neskati:

“Jatíxonbira onannoxikanai ja min yoiabo ikon, jaskara kopíra min jatoaresnoxiki, ja koshibo bebonxon mia joi yokákanabo ikon iketian”, iki.

⁵ Ja jakonma jawéki non akainkora Dios onanti ikai atibi keskaakin jaweki akai, jaskara ikenbi noa iti iki: ¿Jaweatiki akai ea Diossen castigankin en jakonma jawéki akaitian, jaskara ikaxa Diossibi iki jakonma, noa jaskai kopí? iki. Jara jakon shinanma iki.

⁶ Ikonkon jaribi jaskara ixonra, jawekeskaxonbi ja non ocha akaibo noa Diossen yoixontima iki.

⁷ Jatian ea jansoaitiankayara jishtiai, Diosbichores ikonman rabikanai, jatíribi matobaonra shinanbirakanai ¿Jawekopíkayaki ea Diossen ochayatonres yoinnai?

⁸ Jaskati yoyo itira jakonma iki. Jaskati ikanai jatíribibo jakonma jawékibores anon akanwe, jaskáaxonra non jakon jawékibo nokotiki iki, jaskara jawékiboronki en jato onanmai iki ikanai jatíribibo ea jakonmakin yoi. Jaskati yoyo ikaibokaya, riki ikonkon Diossen jato castigantibo.

Tsoa jonibira ocha ayosma yamake

⁹ Ramakan maton jawekeska shinannai, ¿Noa judíoboki iórai jakon jonibo ikax, ja judíomabo xewina jakon iki? Ikáma. Enra moa mato yoia iki, jatíbi jonibora ochan iboabobires iki ixon, judíobo itan judíomabo inonbi.

¹⁰ Wishá meranra ikai neskati:
“¿Westíora jonibira jakon yamake!

¹¹ Tsoabira yamake Diossen joi ninkaxon kikinshamanhakin onanti shinanya.

Tsonbira Dios benati shinanyamai.

¹² Jatikaxbira, jakonma jawéki akí jakanabobires iki.

Jatíxonbira jakonmabires jawéki akin, jakon jawékibo ramiakana iki.

¡Tsoa jonibira yamake, jakon jawéki akí jaa!

¡Westioratanibira yamake!

¹³ Jatón teton riki, jan jakonma jokonai ikax; mawá kinni kepenmeeta keská.

Jaton jana riki jan iorai jansokanai jawéki.

Jaton joi riki ronon natexa keská moka.

¹⁴ Jatón kexá iki, sinatax jan jakonmaibo yoyo ikin jato ramiatiress.

¹⁵ Jaskáaxon ishtonbires joni reteti shinanboresa akanai,

¹⁶ jawerano inonbi kaxonra, jato ramiaxon, jakonmabires jato imakanai.

¹⁷ Jabora jato noibaxon akinti shinanhoma ikax, jakoni jati onanmaboribi ikanai.

¹⁸ Dioskira rakéyamakanai”, iki.

¹⁹ Nonra onanke, jatíbi ja esé meran yoiaibo riki, ja esé chibanaibaonares, jaskatax ja jaton akábo jato Diossen yoixona, jatikaxbi já bebonmeax netékanti kopí.

²⁰ Jaskara ikenra, en jatíbi esébo senenhaa kopíra ea Diossen ocha ayosma keskáakin ointi jake iki, tsoabi iti atipanyamake. Ja eséra jan noa jaskara akáx noa ochai jawékibo noa onanmaires iki.

Cristo ikonhaax, ocha ayosma keská noa iti

²¹ Diossenra noa onanmaa iki, jawekeskaxonki ocha ayosma keskáakin noa jan oinnai ixon. Jara non onanna iki, Moisés itan *profetabaon, jaskara yoipaoni iketian.

²² Ja non Ibo Jesucristo non ikonhaketianra, Diossen noa ocha ayosma keskáakin oinnai. Ibanon tsoabires inonbi.

²³ Jaticaxbira ochakana iki, jaskara kopíra moa Dios betan iamai, ochókana iki.

²⁴ Jaskara noa ikenbira, ja non Ibo Jesucristo non ikonhaa kopíres, Diossen jakon shinanya ixon, noa noibataan, jawe kopímabi, noa xabáa iki. Jakopíra jakon jonibo keskáakin, noa jan rama oinnai.

²⁵ Diossenra aká iki jawen bake Jesucristo non toan mawámakin, jawen jimi chikotaton, non ocha akábo noa shinanxonyamanoxon. Jaskara kopíra rama noa ikai, non Ibo Jesucristo ikonhaxes non ochankoniax noa xabakaati. Neskara jawéki aketianra non Dios onanna iki, jawen yoia jawékibo jan senenhai. Jakopira ja moatian non ocha akábo noa shinanxonyamaa iki.

²⁶ Jatora jaskáa iki, ja Dios ponté shinanya ixon, ja Cristo ikonhaibora jato ochaoma keskábo imai.

²⁷ Ramakan non jawe yoiai ¿Eamein itiki rabiti, ja esé senenhaax kishpinmeeta riki ixon shinan-nax? Ikámabobi. ¿Jawekopí? Ja non esébo senenha kopíma, Jesucristo ikonhaa kopíres iki.

²⁸ Neskáaxonra moa non onankin senenhake: Ja Cristo ikonha kopíres noa Diossen ocha ayosma keskáakin oinnai. Ja iki ja esé senenhakin non jakon jawékibo aká kopima, non ikonhaa kopíres.

²⁹ ¿Jatian ja Dioski judíobaonabichores ikax, moa wetsabaon Diosma iki? Ikama, jara jatíbi jonibaon Diosribi iki.

³⁰ Westíorabicho riki Dios, janra akai jaton jakina rebichi xatáyabo itan jaskaramabo inonbi

moa Cristo ikonhaax jaki koshikanketian, jaton ochabo soaxontaanan, ocha ayosma keskáakin jato oinkin.

³¹ Jatian jaskara ikaxki ¿Ja non senenhati esé, moa jawemabi iki, ja Cristo ikonha kopíres noa kishpinmeeti ikax? Ikama, jaskarama riki, ja Cristo ikonhaax jaki koshixonresa non ati ati-panke, ja esekan yoiai jawékibo senenhakin.

4

Abraham Dioski koshia

¹ Rama oinnon akanwe, jawekeska jawékiboki iká iki, ja non reken papa Abrahamman, ja ikonhaax kishpinti jawékiainoa onanna ixon.

² Shinankanwe, Abrahamman jakon jawéki aká iketian, Diossen ocha ayosma keskáakin oinna ikaxa, itixbi ikeana iki já jaskaraton rabiti, Dios bebon jaskara ikenmabi.

³ Wishá meranra ikai neskati:
“Abrahamra iká iki Dios ikonhataan, jaki koshia. Jaskataitianra, Diossen jawetianbi ocha ayosma keskáakin oinna iká iki”, iki.

⁴ Jatian ja westíora jonin jakon jawéki akí teexon kopí biaira, yanka menikanaima iki. Jara tee aká kopi menikanai jawékibo iki.

⁵ Jatian ja ocha ayosma keskáakin jato Diossen imati ikonhaira, Diossen moa ochaoma keská imai, já ikonhaax jaki koshiketianres, jato jaskáanon ixon jakon jawéki akana ikenmabi.

⁶ Davidkanra yoinike, ochayabo ikenbi ocha ayosma keskáakin Diossen oinna jonibo, raro shaman ikanti.

⁷ Jaskara yoiira inike neskati:

“¡Diossenra raro shaman imati iki, ja jakonma jawékibo aká ikenbi, moa shinanxonyamakin, Diossen jato ocha soaxonabo!

⁸ ¡Jonira kikini rarotiki, jatíbi jawen ochabo moa Diossen shinanxonyamaitian!” iki inike.

⁹ ¿Ja jaton jakina rebichi xatéyabo iamax ja xatéomabobicho iti yoiiki iká iki jaskati? Jaskara kopíra non moa yoike, Diossen oinna iká iki, Abrahamman kikin hakin ikonhaa, jaskáaxon jakon joni keskáakin ointi kopí.

¹⁰ Ikaxbi ¿Jawetianki jaskara onanna iki? ¿Jawen jakina rebichi xateamatianbi? Iamax; ¿Moa jawen jakina rebichi xatea pekáoki aká iki onankin? Akámatianbira onanna iki.

¹¹ Moa jaskáa pekáora, Abraham jawen jakina rebichi xatexonkana iki, ja ikonhaax jaki koshia iketian moa Diossen jawetianbi ocha ayosma keskáakin imaa onanti inon ixon. Jaskarainoaxa iká iki ja Abraham jatíbi jaton jakina rebichi xatéoma ixonbi; Dios ikonhaax jaki koshiaibaon papa baneti. Jakopira rama jaboribi Diossen ocha ayosma keskáakin oinnai.

¹² Jainoax Abrahamribi iki, ja jaton jakina rebichi xatéyabo ikaxbi, Dios ikonhaax jaki koshia judíobaon papa. Jaskáakinra jabaon, jawen jakina rebichi xatexonkanamatian Abraham ini jawékiribi chibani iikanai.

Diossenra jan anoxon yoiabo senenhai

¹³ Diossenra jawen chiní bakeboyabi Abraham yoia iki, jatiobi nato nete iboamanoxon. Ja jaskáakin yoia iká iki, jawen esébo senenhaxona

kopí akáma, janra jaskáa iki, ja ikonhaax jaki koshia iketianres.

¹⁴ Jatian jatíbi jawen esébo senenhaketianres, noa Diossen jawen yoini jawékibo meniti iketianra, noa yankabires já ikonhaax jaki koshiabo ikeanke. Jatianra noa jaskara imanoxon yoini joiboribi, jawemabi ikeanke.

¹⁵ Ja esébo senenhayamaira noa castigameti jake. Ikaxbi ja esé yamaketianra, non onanyamakeanke, noaki ochai ixon.

¹⁶ Jaskara ikenra, ja Diossen jaskara imanoxon Abraham yoini jawékibo, jawen chiní bakebaonribi nokoti kopí, moa Diossen jawe kopíbi jato yokáyamaa iki, ja ikonhaax jaki koshitires iketian. Jaskara jato imanoxon yoinira, ja esé senenhaiibaonabichoma iki, jara ja Abraham iní keskati jawen joi ikonhaax jaki koshiaibaonaribi iki. Jaskataxiki, ja Abraham jatíbi Diossen joi ikonhaibaon papa baneta.

¹⁷ Jaskara yoiira ikai jawen Wishá meran neskati: “Enra mia imaa iki, icha jonibaon papa iti”, iki. Ja riki, ja Abrahamman ikonhani Dios, ja Dios iki jan mawábo jirimai itan yamaa jawékibobi joniai.

¹⁸ Moa jaskataxshaman manati yamakenbira, já ikonhaax Abraham manata iki, jaskataxa, jatíbiainoa icha jonibaon papa baneta iki. “Jaskatira kainoxiki, ja min bakebaon chiní bakebo”, akin Diossen yoini keskatishaman.

¹⁹ Ja Abraham iká iki, moa pacha baritiayabira. Jaskara kopíra iká iki, moa yosi ixon bakeati jisáma. Jatian jawen awin Sara iká iki moa jaskáribi, ja rabébi iká iki, moa mawáti ochóma.

Jaskara ikaxbira, Diossen yoia iketian ja ikonhaax, Abraham jaki koshii jenéyamaa iki.

²⁰ Jaskara Diossen imanoxon yoiara, meskóakinbo shinanyamakin, ikonhaa iki, jaskayamaikayara jawen shinan bebonbiresi koshia iki. Jaskáaxonra jan Dios rabia iki.

²¹ Diossenra, jawen atipana koshín jatíbi jan yoiai jawékibo atipanke ixon shinantaanan.

²² Jaskáakin já ikonhaax jaki kikinni koshia iketianra, Diossen ocha ayosma keskáakin Abraham oinna iki.

²³ Ja Diossen, ocha ayosma keskáakin Abraham oinna, jawen joi meran yoiara, jabicho jaskara imaa yoi ikama iki.

²⁴ Noaribi jaskara iti yoiira ikai jawen joi meran jaskati. Jakopira noaribi Diossen ocha ayosma keskáakin ointi atipanke, ja non Ibo Jesucristo mawákenbi Diossenbi jirimaa non ikonhaketian.

²⁵ Jara non ochabo kopí, mawata iki, ikaxbi jiriribia iki, noa ochaoma keskábo imati kopí.

5

Jaskarainxon noa Diossen noia non onanna

¹ Ja non ikonhaa kopíresa, noa Diossen ocha ayosma keskáakin oinna iki. Jakopira, rama noa Dios betan jakonbires jake, non Ibo Jesucriston noa akinna kopíres.

² Ja Ibo Jesucristo non ikonhaa kopíra, noa Diossen bebonbires jakonhaa iki. Jaskara kopíra, rama noa wetsa keskabo shinanyamai, noa raro shamanres ikanai, Diossen jawen neten jakintinin manatax.

³ Jaskara jakon jawéki kopíwichora noa raroyamakanai, noara raroribiai, jakonma masá tenetiboribi nokoibi, jaskarainxonra non onannai, jaskáaxon jakonma masá teneti jawékibo non wínoti.

⁴ Jaskarabo tenexon winoaxa; bebonbireshoshi shinanya noa ikai, jatian jaskara koshi shinanmanra, bebonbireshoshi manátia noa imai.

⁵ Jatian jaskati noa manatara, yankama iki. Jawen Shinan noa Diossen meniatonin, non jointibo, jawen noimisti shinanman noa tsaimaxona kopí.

⁶ Jaskáshamanax moa nonbix noa kishpinmeeti atipanyamaa ikenbira, Diossen jaskáati shinanni nete nokoketian, Cristo noa kopí mawata iki, noa jakonmabo ikenbi.

⁷ Itibiresma riki, wetsa joni retekanaítian, jaon toan mawáti. Nin jakon shinanya jonin toanbira noa itima iki. Irabirati atipanke, jan jakonhapa-choai joni iketian, tsoabires jawen toan mawati.

⁸ Ikaxbi, Diossen noa noiara non onanna iki, noa ochayabo ikenbi, jawen Bake Jesucristo jan raana joáx, non toan mawáketian.

⁹ Cristonra, non toan mawáxon, jawen jimin non ochabo noa soaxona iki. Jakopira rama moa noa ochaxona keskábo iki. Noa jan jaskáa ixonra, atixonbi noa anoxiki, jatíbi ochaya jonibo, moa Diossen jato castiganti nete nokóketian, noa jaskarainoaxabáakin.

¹⁰ Diossenra aká iki janbix keentaanan, noa jawen rawibo ikenbi, jawen Bake non toan mawámataanan, jakiribi jabetan jakonbireshoshi jatiakin noa banémaribakin. Itixbira inóxiki, noa

já kopires kishpinmeeti, moa jakiribi raenanana ikax.

¹¹ Noa neskatabichoma iki, ja Ibo Jesucristo kopíra noa Dios betan raroshaman ikanai, ja Jesucristo kopiresa noa rama jakiribi Dios betan jakonbires raenanai.

Adán betan Criston jaskara imaa

¹² Ja westíora joni ochaa kopíshamanra iká iki, nato neten ochati peokooti, jaskarainoaxa jatíbi jonibo mawati peokoota iki, moa jatikaxbi ocha akanabobires ikax.

¹³ Ja esé yamaatianbira, nato neten moa ocha jaa iká iki. Jatian ja esé yamaketianra, ocha akanabo jato yoixontikoma iká iki.

¹⁴ Jaskara ikenbira, ja Adán ikainoax peokootax, Moisés japaonitonin senen, jonibo ochaa mawákana iki. Jatiribibora, ja Diossen atima yoiabi akáx Adán iní keskati ochaaxmabi ikana iki. Adán riki ja ramakaya joti Cristo keska.

¹⁵ Ikaxbi ja Adán ochaketian iní keskama riki, Diossen jawen jakon shinanman noa akinna. Westíora jonin ocha kopíra, icha jonibo shinan meran mawatabo ikana iki. Ikaxbi ja westíora joni kopíres noa Diossen jawen jakon shinanman, jawe kopímabi noa jakonhaara, bebonbires jakon iki, jan jatíbi jonibo jakon imati ikax. Ja iki non Ibo Jesucristo.

¹⁶ Ja westíora joni ochani jawékira, rama noa Diossen noixon noa menia jawéki keskáma iki. Adán ochaa kopíra moa noa castigametiresbo

ikana iki, ikaxbi rama ja noa Diossen ocha soaxonai jawékininra, kikin ochayabo ikenbi, noa ochaoma keskábo imai.

¹⁷ Ja westíora joni ochani kopíra ikai, nato neten jatíbi jonibo mawáti. Ikaxbira noixon jawe kopímabi, ochaoma keská jonibo noa Diossen imaa iki. Jabora jakon netenko jatíbitian jaai bonoxikanai, westíora joni kopíres, ja iki Jesucristo.

¹⁸ Jaskati ja Adán ochaatonin, jatíbi jonibo moa masá tenetiain katibobires imani keskáribiakinra, Jesucristo ochaoma ixon, jato ochaoma keskábo imai, jatíbitian jakánnon ixon.

¹⁹ Onantiakin yoia; Ja westíora joni Dioski yoitimaní kopíra, jatíbi jonibo moa ochayabobires banékana iki. Ikaxbi, ja Jesucristo yoitimayamani kopíbiribi, rama icha jonibo ocha ayosma keskábo ikanti jake.

²⁰ Ja eséya moa noa iketianra, ja non akai ochabo kaita iki. Ikaxbi jaskati ja ochabo kaita ikenbira, noa jaskáati jisámabo ikenbi, Diossen jakonhamisti shinanbiribi bebonbires kaita iki.

²¹ Ja ochaax jonibo mawákanai keskáribiira, ja jakon shinanya ixon, ocha ayosma keskáakin noa Diossen imai, jainxon jati neteribi noa meniai, ja non Ibo Jesucristo kopíres.

6

Bautismonin noa Cristo betanbi mawatax jiria keskábo imai

¹ ¿Jaskara ikenki non jawekeska shinannai? ¿Noamein ocha ocharestiki, ibanon ja Diossen jakon shinan bebonbires kaiti ixon?

² Ikama, jaskara shinanyamanon akanwe, nonra ja ochabo moa Cristo betan mawákin kachianbaina iki. Jaskara kopíra jakiribi jaskara ochabo akí noa moa iiti atipanyamake.

³ ¿Matonki onanyamaa ja Cristo ikonhaax noa bautizameeta ikax, moa noa jabetanbi mawata keskábo?

⁴ Jawen janenko bautizameeta ikaxa, noaribi moa Cristo betanbi minmeeta keská baneta iki. Jatian ja Cristo mawákenbi Diossen jirimaa keskáribiakin, noaribi mawata keskábo ikenbi, jirimataan benati jatiakin noa imaa iki.

⁵ Jatian noaribi moa Cristo betanbi mawata keská ikaxa, ja jirini keskatiribi noa jirinoxiki.

⁶ Nonra onanke, ja moatian non ocha ati shinanbo, Cristo betanbi korosen iakaata. Ja noomeran iká ochatu koshi shinan ras akin keyoa inon ikax, jatianra moa noa ochan iboa wetsatima iki.

⁷ Jawetianki westíora joni mawatai, jatianra moa ochan jaweati atipanyamake.

⁸ Jatian moa Cristo betanbi mawata keská ixonra, non ikonhai, jabéribira noa janoxiki ixon.

⁹ Nonra onanke ja Cristo mawataxbi jiria ikax, moa jakiribi mawáyamai. Jara moa mawakan jaweati atipanyamake.

¹⁰ Ja Cristora mawati westíoraibicho mawata iki, jatíbi ochabo jawe koshiomabi imabaini, ramara já jake, Diossen keena keskábores axoni.

¹¹ Jaskáribiira, ja ochana moa mato mawata keská iti jake, ikaxbi Diossenara mato jiria iti jake, Cristo betanbi itaan.

¹² Jaskara iken, koirameekanwe, meskó ochabaon, jakiribi ja maton yora keenai jawékibaon mato teaxon amanaketian.

¹³ Ja maton yorabo, jan jakonma ochabo ati jawékiakinres imayamakanwe. Jaskáyamaikaya, Dioskires kikinni menikaakanwe, mawataxbi joni jakiribi jiriai keskati. Jatian ja maton yorakaya, jan jakon jawékibores anon ixon, Dios iboamakanwe.

¹⁴ Jatianra, jawekeskaxonbi jakiribi mato ochan iboatima iki. Moa ja esekan yoiai keskati mato jayamai kopí. Ramara Diossen noa jawen jakon shinanman jamaa, jaki koshiaxes noa jake.

Ochan iboaka ikenbi, Diossen noa xabáa

¹⁵ ¿Maton jisáki, ja esekan yoiai keskati moa jaitima iketian, noa ocha ocharesti atipana? Ikáma, ramara noa Diossen noixon noa jaweayamai ixon maton shinannabira, jaskarama iki.

¹⁶ Nonra ayorakin onanke, ja wetsa jonin yonoabo axonai ikaxa, moa noa jawen yonoti ikai, jan yoiabo senenhaxonai ikax. Jaskáribi riki nato jawéki. Itiki ja ocha maton jaskáakin iboamaa, jatianra jawen keena keskábores axonai ikax, mato mawáti jake. Jatian Diosbiribi maton Ibo iketianra, mato jakonhirai jaax, ocha ayosma keskáshamanbo mato jati iki.

¹⁷ Enra Dios iráke akai, matora iká iki ochan iboakabo, ikaxbi ramabiribi mato jake, ja maton ninkata joibaon yoiai keskatishaman.

¹⁸ Jaskati moa mato ochankoniax xabakaatabo ikenra, ramabiribi mato Diossen jawen yonotibo imaa iki, jawen keenabores maton axonon ixon.

¹⁹ Maton ninkátibires joinra en mato yoiai, maton kikinakin ninkáyamaitian, moatianra jakonma jawékibo maton yora iboamataan, jan rabinti ochabo itan meskó jakonma jawékibo maton aká iki. Jaskaribiakin rama maton yora Dios iboamataan, jakon jawékibores akí jakanwe.

²⁰ Mato ochan iboakabo inontianra, jakoni jati shinanhomabobi mato ikana iki,

²¹ Jatian jaskati jaxonki ¿Jawe jakon jawéki maton bia iki? Ramapariresa ikai, mato jaskara jawéki akátiaibaon rabini, ja jawékibaon noa mawátiaian boti iketian onannax.

²² Jaskara ochankoniax moa xabakaata ikax iki, rama mato Diossen yonotibo. Jara jakon jawéki iki. Jaskati ja Dios keenai keskatires jaaxa, mato jatíbitian jati neteyaribi iki kati jake.

²³ Ochan kopí riki mawá, ikaxbi jawe kopímabi noa Diossen meniai riki, jawen jatíbitian jati nete, non Ibo Jesucristo betanbi itaanan.

7

Ramara noa Cristonabo iki

¹ Nokon wetsabo, matonra onanke ja Moiséssen esé, jaskara kopíra maton onanke, japarixon ja esé non senenhati jawéki.

² Oinkanwe neskara, esekanra yoiai, westíora benoya ainboronki, jawen bene japariketian, ja jonin awinpari iki. Ikaxbi itiki jawen bene mawati, jatianra ja ainbo moa xabakaatai, ja esekan yoiai jawékiainoax.

³ Jaskara ikenbi iti iki, ja ainbo wetsa joni betan benoi, jawen bene japarikenbi, jatianra ja

ainbo benoya ixonbi wetsa betan yoranai ikai. Ikaxbi moa jawen bene mawata pekáora, jaskara eséainoax moa xabakaata ikax, benoti atipanke. Jatianra benoya ixonbi wetsa betan yoranai ia-mai.

⁴ Jaskáribira mato winota iki, ebé joi akaibó. Cristo betanbi mawákinra, ja senenhati esé maton kachianbaina iki. Moara mato jabéma iki, rama ikaxbira, ja Diossen jiriani Cristo betan mato jake. Jakopiresa jawen jakon jawékibores axonkin non Dios raromati atipanke.

⁵ Ja ocha akí, noa jaa inontianra, non keena keskábore akí noa jakátiai, ja esekanra bebonbires noa jaskátima onanmaa iki, jaskara jakonma jawékibo akinra, noa jan mawátiaian boti jawékibores non aká iki.

⁶ Rama ikaxbira, noa jan ayorakin iboaka ikátiai esé, moa non mawákin kachianbaina iki. Jaskara kopíra moa xabáshaman itaanana, non Diossen tee axonti atipanke, jawen Shinanman yoiai keskatires moa jaa ixon, ja moatian esekan yoiai keskati noa jayamake.

Emeran iká ohabo

⁷ ¿Jaskara ikenmein ocha riki nato esé iki noa iti iki? Ikámabobi. Ja esé yamaketianra, jawerin ocha ixon en onanyamakeana iki: “Ja wetsabo jayata jawékinin keenyamawe”, iki iká, ja esekan yoiamaitianra en onanyamakeana iki, ja jawékiki ocha iki ixon.

⁸ Ja esébo onantaananra aka iki, ja ochan meskó jakonma jawékibaon keentiakinres ea shinanmakin. Jatian jaskara esébo

yamakettianra, ja jakonma jawéki non akaibo non onanyamakeanke.

⁹ Ja esébo en onannamatianra, ea jakonbires jakátiai. Iikinbi ja esébo moa onanxon en oinnara iká iki, kikinbires ea ochaya joni.

¹⁰ Jaskáaxonra ja esekan, ea jati neteya imatitianbi, mawátianres ea boá iki.

¹¹ Ja esé meranxonra noa ochan parana iki. Jatian ja esekanbira ea mawátian boá iki.

¹² Ichama join yoia, Ja esébora kikin jakon iki, jatian ja meran iká senenhati joibora, kikinshaman jakon itan jainshamanhira yoii ikábo iki.

¹³ Jatian ¿Jaskara jakon ixonbiki ea mawátianres boá iki? Ikáma, jaskarama riki. Ja jakon jawéki meranxonkayara, ja ochan ea mawátianres boá iki, jaskarakayarin ocha iki ixon en onanti kopí. Jaskara kopíra, ja jakon esé meranxon non onanti atipanke, ja ocha riki jaki rakétibires, itan jakonmabires ixon.

¹⁴ Nonra onanke, ja eséra jakon iki ixon, ikaxbi eara yora ikax yosma iki, moa ochan bixon ea iboa ikax.

¹⁵ Enra onanti atipanyamake, ja en akai jawékibo, ja en akasai jakon jawékibores atitianbi en ayamai, jatian ja jakonma jawéki iketian en omisai jawékiboreskayara en akai.

¹⁶ Ikaxbi, enra ja ea akáshamai jawékibores akai, jaskáaxonra en ikonhai, ja esékayara kikin jakon iki ixon.

¹⁷ Jaskara ikaxa, enbi keentaanan en ayamai jakonma jawékibo akin, ja emerán iká ocha riki ea jan jaskara amai.

18 Enra onanke, emeranra jakon jawéki yamake ixon. Jaskara ixonbira en jakon jawékibo ati shinnannai, ikaxbira en ayamai.

19 Jakon jawékibores atin keenkinbira en ayamai, jatian ja ea akáshamai jakonma jawékiboreskaya en akai.

20 Jatian jaskara akáshamakinbi en akai jawékira, moa enbi akai jawékima iki. Jara ja emerán iká ochan amaa en akai iki.

21 Jaskarainxonra en onanke, jakon jawékibores akáskinbi, en jakonma jawékires akai.

22 Nokon shinan meranra ea ikai, ikonbiresi ja Diossen esébo senenhatinin keeni,

23 Ikaxbi emeranra jake westíora jawéki, jan ea jakonmaakai, jariki nokon yora iboaka ocha, jara kikinni jakonmatai en jakon akasainbi, jan ea kikinakin iboaa ikax.

24 ¡Kikin noibatibires riki ea! ¿Ramakan tson, ja nokon yora jan mawáti jawékinin iboaka iketian, ea xabáaxonai?

25 Enra Dios iráke akai, Jesucristonra ea jaskarainoa xabáaka iki. Jayá senentiainbira en mato yoiái, nokon shinan riki, Diossen esekan yoiái keskati jati, ikaxbi ja nokon yosma shinanman imaara ea ocharesai.

8

Diossen Shinanmanra noa jamai

1 Jaskara ikaxa, rama ja Cristo betan já jonibo, moa jawekeskataxbi jakonma aka kopí masá teneti yamake.

² Cristo ikonhaa kopíra, jan jato jamai Diossen Shinanman, jakonma ochabo akáx mawátiaín kati ikenbi, noa jaskarainoa xabáa iki.

³ Diossenra, ja Moiséssen esekan atipanyamaa ika jawéki aká iki. Jawetianbira ayamakeana iki, non yora keenai jawékibo non teneti atipanyamaa iketian. Ikaxbira Diossen jawen bake raana iki, noa keska ochan koshinma yorayaribi, non ocha kopi mawati. Jaskara yorayaxonra, jatíbi ochabo janharesa iki.

⁴ Diossenra jaskáa iki, Diossen Shinanman akinnares, esekan yoiaibo non atibi keskáakin senenhati kopí. Ramara, ja non yora keenai keskábores akí jaama ikax, Diossen Shinanman keena keskáres akí noa jake.

⁵ Ja jaton yora keenai keskáres akí jakanabaonra, jaton yora keenaibores axonti shinanza ikanai. Ikaxbi, ja Ochaoma Shinanman yoiai keskati jakanabora, ja Diossen Shinan keenai keskáres axonti shinanyabiribi ikanai.

⁶ Ja yora keenai jawékibores akí jaaxa, noa mawáti jake. Ikaxbi ja Diossen Shinan keenai keskáres axoni jaaxa, noa jatíbitian jati iki, itan xabáshamanribi noa itiki.

⁷ Ja jaton keena keskáres akí jakanabora, Diossen rawíbo iki, jabora Diossen esekan keenyamakanai itan senenhaxontibi atipanyamakanke.

⁸ Jaskara kopíra, jaton keena keskáres akí jakanabaon, jawekeskaxonbi, Dios jakon shinanmati atipanyamakanke.

⁹ Ikaxbi matora moa maton keena keskáres akí jayamake. Ramara ja Diossen Shinan mato meran

jaketian, jawen keena keskatires mato jake. Jatian ja Criston Shinan jato meran yamaabora, Cristonama iki.

¹⁰ Ikaxbi Cristo mato meran jaketianra, maton kayaribi janoxiki. Moa mato Diossen ochaoma keskáakin oinna kopí. Ikaxbi maton yorara, mawáti jake moa ochan tsaia ikax.

¹¹ Jatian moa mawákenbi jan Cristo jiriani Diossen Shinan, mato meran jaketianra, jan Cristo jirianitonribi, moa máwatabo ikenbi, mato jirimanoxiki, ja mato meran iká jawen Shinan meranxon.

¹² Jaskara ikaxa, non keena keskáres akí, moa noa jati yamake, ebé joi akaibó.

¹³ Ja maton keena keskáres akí jaaxa, mato mawáti jake. Ikaxbi, ja Diossen Shinanman akinnares jakonma jawéki ati shinanbo keyokin jeneaxa, mato jatíbitian jati iki.

¹⁴ Jatíbi ja Diossen Shinanman yoiai keskati jakanabo riki, ikon Diossen bakebo.

¹⁵ Ja Diossen jawen Shinan mato meniara, jan mato iboataan mato rakéaima iki. Ja Shinanmanra akai, noa Diossen bake itiakires imakin. Ja Shinan kopíresa noa rama ikai Dios akí neskati, ¡Abbá! iki, (ja iki Papá iki iká).

¹⁶ Ja noo meran Diossen Shinan ikátoninra, noa onanmai, moara noa jawen bakebo iki ixon.

¹⁷ Jaskara jawen bake ixonra, Diossen jato meninoxon yoini jawékibo, nonribi binoxiki. Ja jawékibora non Cristo betanbi iboanoxiki. Jatian já iní keskatiribi onitsapita ikaxa, noaribi jabetanbi jawen jakon netenko inóxiki.

Jan noa manata jakon nete

¹⁸ Ramatian jaxon non masá teneai jawékibo riki en oinna jawemabi, jaskata pekáo noa Diossen jakon netenko iki katibo shinanxon non oinna.

¹⁹ Jatíbi Diossen joníaa jawékibora ikonbiresi manáke, moa jawen bakebo Diossen jishtiati nete nokótinin.

²⁰ Jatiobi nato netera jakonmaata iki, ikaxbi janbix ikáma iki jaskati, jara jan akátonin jaskara shinanna iketian iká iki. Ikaxbi nato netera manátiapari iki,

²¹ jaskatax jaribi jakonma jawékiainoax xabakaati. Jatíbi jawékibora xabakaanoxiki ja Diossen jawen bakebo jakonma jawékiainoa jato xabáaitian.

²² Nonra onanke, ramakamanbira jatíbi Diossen aní jawékibo, masábires tenei ishí ikai, westíora ainbo moa baken chexaa ikai keskati.

²³ Jabobichora iamai jaskati onitsapiti, noaribira jaskatai. Noakaya jayapari iti, jawen Shinan Diossen meniabo ikaxbi. Moa jawen bakekonshaman noa iketian, ja mawá ikainoa xabáatanan noa jirimati nete nokotai manai kamanra nonribi masá teneai.

²⁴ Jaskara ikonhaax manata kopí riki noa kish-pinmeekana. Jawekeskataxbira, westíora jawéki moa bia ikax, noa jan manáti atipanyamake.

²⁵ Ikaxbi noa jan manata jawéki oinnamapari ixonra, onitsapiananbi koshiakin shinanxon non manaresti jake.

²⁶ Jaskaribiakinra, Diossen Shinanman noa akinnai, non atipanyamaa jawékiainbo. Nonra jaskáshamanhakinbo oranti onanyamake, ikaxbi ja Diossen Shinanra, noa kopi Dios betan yoyo ikin,

onís joinshoko akai. Jara jaskáshamanhaxon non join yoiti atikoma iki.

²⁷ Jatian jatíbi non shinanbo onanna ixonra, Diossen onanke, jaweki ja Diossen Shinanman yoiai ixon. Ja Shinanra, jatíbi jawen jonibo kopí yoyo ikai, Dios keenai keskáshamankin oranti onanna ikax.

Jawe jawékininbira noa Dios jenemayamai

²⁸ Nonra onanke, jatíbi ja Diossen imai jawékibora jawen noi bakebo, jan jakonhati jawéki iki, janra jaskáai, ja moabi jaskara shinanna ixon, jato kenaabores.

²⁹ Ja moabi jato onanna ikábora, Diossen shinanna iki, jawen bakebi keskáakin jato imati, jawen Bake Cristo, jaton wetsa reken imanoxon.

³⁰ Jatian moabi jato jaskara imanoxon shinnabora, jato kenaa iki, jatian jan jato kenaabora, ochaoma keskáakin jato banea iki, moa ochaoma keskáakin jato imaabora, jaboribi jawen jakon netenko jakanon ixon, jato imaa iki.

³¹ ¿Ramaki non jawe yoiti ja? Dios nobé ixon noa akinnaitianra, tsonbi noa jaweati atipanyamake.

³² Diossenra jawen bake noa washíyamaa iki, jaskakinra non toan mawáti raana iki. Jaskara kopíra anóxiki Diossen jawen Bake betanbi noa jatíbi jawéki menikin.

³³ Ramara ja Diossen katotabora jakonmabo iki, akin, tsonbi jato yoiti atipanyamake, Diossenbi moa ocha ayosma keskáakin jato oinna iketian.

³⁴ ¿Jatian tsonki rama jato castiganti atipana? Akamabobi, Cristora moa jaton toan mawata iki.

Jaskati mawataxbira Cristo jiriribia iki, ramara Diossen mekayao yakáke, noa kopi yoyo iiti.

³⁵ ¿Tsonmein atiki, noa Criston noiabo, ikenbi noa jenemakin? ¿Onitsapiti jawékinin, meskó atikoma jawékibaon, ramianoxon noa jatíbiain benakanai jawékinin, jawékiati betan chopá keyoti jawékinin, onsá jawékibaon, iamaxon mawakan? Akamabobi.

³⁶ Diossen joi meranra ikai neskati:
 “Mia kopira akanai noa jatíbitian retekin, noa akanai ramiakin, yoinabo retekin boxon akanai keskáakin”, iki.

³⁷ Ikaxbi jaskara jawékibo winókinbira, non onanke Criston noa noixon akinna, nonharesai.

³⁸ Enra onanke, noa Diossen noia iketianra, jawe jawékininbi noa jenemati atipanyamake. Mawakanbi, basibires noa jaai jawékininbi, ángelbaonbi, meskó koshiya yoshinbaonbi, jatíbi koshibaonbi, rama itai jawéki itan ramakaya iki kati jawékibaonbi,

³⁹ naikan iká itan main iká jawékibaonbi, jainoax jatíbi ja Diossen joníaa jawékibaonbi. ¡Jawe jawékininbira noa jenemati atipanyamake, noa Diossen akonbireskin noia, non Ibo Jesucristonbi noa onanmaa iketian!

9

Israel jonibaon wetsabaon biamai jawékibo bikana

¹ Cristo ikonhai ixonra, en ikon yoiai, eara jan-soyamai. Ja Diossen Shinanman akinnatonra, nokon shinan meran en onanke, en ikon yoiai:

2 Eara kikinni onisai, masá shinankinra en jeneti atipanyamake.

3 Ja joniribi ikaxa, nokon kaibobo akinkasi, ea onitsapitai, jaskáaxon en jato akinti iketianra, ea jawemabi itiki, Cristomaanbires itaanana, Diossen masá tenemaa en teneti.

4 Jabo riki *Israelnin chiní rarebobo, jawen jonibo inon ixon, Diossen katotabo, jabokayara aka iki, Diossen jawen bake itiakin jato imakin. Dios iká iki jato betanbi; jawen koshi jato oinmaa iki, jainxon jato betan senenhabe konti joi aká iki, jawen eséribi jato menia iki, jato onanmaa iki, jaskáshamaankin já rabitibo, jainxon wetsa jawékibaon akinoxonribi jato yoia iki.

5 Jabo riki, non reken papa ipaonibaon chiní bakebo, jatian ja jonibo xarameax pikota ikaxa, Cristo iki judíobaon rarebo. Jara jatíbi jawékinin koshi iki, ja Dioskaya riki, non jatíbitian rabikin jenetima! Jaskara ibanon.

6 Diossenra jawen jonibo yoini joibo, senen hayamaa iki, akinra en mato ayamai, jatíbi judío jonibora ikonshaman Israel jonibobiresma iki.

7 Jainoax ja Abrahamman chiní bakebo kaitara, jatíbishamanma iki ikonkon Abrahamman chiní bakebo. Diossenra Abraham yoia iki: “Ja Isaacnin bakebo kaitara inóxiki, ikonkon min rarebobo”, akin.

8 Neskara jawékininra noa onanmai, westíora jonin rarebo ikaxes, tsoabi Diossen bake iamai. Jawen bake imanoxon Diossen yoiabores iki, ikonkon Abrahamman rarebobo.

9 Jaskara iti yoikinra, Diossen Abraham aká iki: “Moa westíora baritia iketianra, mia oinni

ea joríbanoxiki, jatianra Sara moa bakeya inóxiki”, akin.

¹⁰ Ikaxbira, jabichoma iki. Rebecaninra rabébaon bakea iki, westíora joni betanres, ja non reken papashoko Isaac betan.

¹¹ Jatian pikotamapari ixon, ja bake rabekan, jakon, itan jakonma jawéki abékonamapari ikenbira,

¹² Diossen Rebeca yoia iki: “Ja rekenra inoxiki, chinikan yonoti”, akin. Jaskarainxonra noa onanmaa iki, jaskáati shinannabores jato Diossen katotai, jakon akana kopíma.

¹³ Jaskara yoiira ikai Wishá meran: “Já meranxon jawéki anoxonra, en Jacob katota iki, ixonbira en Esaú katóyamaa iki”, iki.*

¹⁴ ¿Jatian jaskáa kopíki, Diosra senenmaribi iki, noa iti atipana? Ikámabobi.

¹⁵ Diossenra Moisés yoia iki: “Jaweratoboki en noibakasai, jabora en noibai. Jaweratoboki en onísakasai, jabora en onísai”, ixon.†

¹⁶ Jaskara ikaxa, joni keenaton, iamax jawekeskabo aká kopíma iki, jato Diossen katotai. Jara noibamisti shinanya ixon Diossenbi jato akai iki.

¹⁷ Jawen joi meranra yoiai, ja Egiptonkonía apo Diossen neskáni: “Enra mia apo imaa iki, jaskara atipana koshia riki ea, iki ixon min onannon ixon. En jaskáaketian, jatúbiainxon ea onankanti kopí”, akin.

* **9:13** Jatiribibaonra, ja hebreo join, katota itan katóyamaa iki iká traducinkanai, noia itan omisa iki, akin. † **9:15** Ex. 33.19

18 Jaskara ixonra, ja onísaxon akinkasaibores jato Diossen akinnai, jatian jan jaskámakasaibora jato jointi chorishmaxonai.

19 Atiki westíoranin ea neskáakin: ¿Jawe jakonma akáki joni Diossen yoiti atipana, jan shinannaton ikai jawéki tsonbi bechitenti atipanyamakenbi? akin.

20 Jara en neskáakin yoiai: Ja Diossen akai jawékibo onankasi mia iiti ikaxbira, mia jawemabi iki. Jawetianbira mapó kentikan, jan aká joni, “¿Jaweati min ea jaskara akárin?” akin ati atipanyama.

21 Ja mapokan teetaitoninra, jawen keena keskáakin mapó ati atipanke. Ja mapóbira jan jakon jawéki atishamanbiribi iti kenpo, itan jan wetsa jawékibires ati kenpo itiaikin ati atipanke.

22 Jaskara keskáakinribira Diossen aká iki, Diossenra jaskáakin jato masá tenemai onanmakaskin, itan jawen atipana koshi jato oinmakaskin, kikinbiresakin tenexon moa masá tenemaxon keyotibores ikenbi, jato ayamaa iki.

23 Jaskaribiakinra noa onanmaa iki, ani noimisti shinanya ixon, noa kishpinmati atipana. Janra noa noibaa iki, jaskáakinra, noa jain kaax jabé itibo moamabi noa benxoaxona iki.

24 Jaskara ixonra, noa Diossen kenaa iki, judíobo xaranmea itan jatíríbibo judíomabo xarameabi.

25 Jaskara yaira ikai, ja Oseasnin kirika meran wishaa neskati:

“Ja nokon jonima ikatiaibora, nokon joni riki mato,

akin en jato anoxiki.

Jatian ja en noiama ikatiaibora, enra mato noiike,

akin en jato anoxiki.‡

²⁶ Jatian, ‘matobora nokon jonimabo iki’
akin jato aníainxonribi, jato yoikanti iki: Matobo
riki ja

jiria Diossen bakebo”, akin.§

²⁷ Jainxonra ja israelitabo yoikin Isaíasen
neskáakin wishaa iki: “Ja judíobaon chiní bakebo
kaita, aniparo kexá iká mashi keska icha ikaxbira
inóxiki, jawetiishokores kishpinmeeti.

²⁸ Moa basima riki ja non Ibon jawen yoia joi
senenhakin, jatíbi jonibaon akábo yoixontaanan,
jato masá tenemati”, akin.*

²⁹ Jaskara yoira moabi Isaías iká iki neskati:
“Jatian ja jatíbi atipana koshia Ibon, Texemaya-
makin, noa jatíbi keyoni iketianra,
ramabi ja Sodoma betan Gomorra jema iní keska
noa
ikeanke”, iki.†

Judíobaon jaskatax kishpinti joi ikonhayamaa

³⁰ Wetsa keskaakinra en yoiti atipanyamake.
Judíoma jonibora, jaskatax jakon inoxon
esé senenhai iikanainmabi jato Diossen
ochaoma keskábo imaa iki, ja ikonhaax jaki
koshikanketianres.

³¹ Jatian Israelitabo ikana iki, ocha ayosma
keskáakin jato Diossen oinnon ikax, ja esekan
yoiai keskati jati shinanyabobiribi, ikaxbi iti ati-
panyamakana iki.

³² ¿Jawekopiki iti atipanyamakana iki? Jabaonra
shinanna iki, ja esé senenhaax jaskara iti, jatian ja

‡ 9:25 Os. 2.23 § 9:26 Os. 1.10 * 9:28 Is. 10.22-23 † 9:29
Gn. 19.1-28; Is. 1.9

Cristo ikonhaax iti shinanyamakana iki. Jakopira jabo tatí ikana iki, ja “jaki tatí ikax pakékanai makanki”.

³³ Jaskara Cristo iti yoiira, Dios iká iki jawen joi meran neskati:

“Enra *Sión jemanko, westíora shanka rakanai. Ichara jaki tatí inoxikanai. Ikaxbi, já ikonhaax jaki koshiaibora, parameetam-
abo ikanti jake”, iki.‡

10

¹ Ebé joi akaibó, eara ikonbiresi keenai, nokon kaibo judíoboribi kishpinmeetinin, jaskákinra akai en jato kopi Dios yokákin.

² Enra kikhakin onanke, jabora Diossen yoiai keskábore senenhati shinanyabo ikanai. Ikaxbi, onanxon atikeskaakin atibora onanyamakanke.

³ Jabaonra onanyamaresai, ja Diossenres jakon jonibo jato imai. Jaskákinra, jatonbinix jakon joni iti shinankin, ja jaskáaxon noa Diossen jakon joni imatikaya, pekáoriakana iki.

⁴ Ja eséra, moa Cristo joketian jainres senena iki, ramara ja Cristo ikonhaxes, noa jakon joni iti iki.

⁵ Jakon joni jato Diossen oinnon ixon, esé senenhati shinannaibo yoikinra, Moiséssen neskáakin wishaa iki: “Ja esekan yoiaibo senenhai joniresa inóxiki jati neteya iki”, akin.*

⁶ Jatian jakon joni keska Diossen oinnon ixon; já ikonhairibi neskáakin yoiai: “Jawetianbi ¿Tsoamein iti atipanke naikan kaai? Ixon shinanyamawe. Mato jaskatara itiki: Cristo jonon ixon yoi kati keska.

‡ 9:33 Is. 8.14; 28.16 * 10:5 Lv. 18.5

⁷ Jainoax, ¿Tsoamein mawábo ikain katiki?” Ikiribi iamakanwe. Mato jaskatara itiki, ja mawábo ikain kaxon, Cristo jirimati yoi it keska.

⁸ Ikaxbi Wishá meranra ikai neskati: “Diossen joira mii ochóma iki, min kexá betan min jointiainra itinke”, iki. Nato Diossen joi riki, ja ikonhaax jaki koshiti non jato yoiai.

⁹ Jawetianki min kexakanbishaman, Jesús riki nokon Ibo iki mia ikai, itan mawákenbi Diossen jirimaaribi, jointiaxonbi min ikonhai, jatianra mia kishpinmeeti iki.

¹⁰ Non jointinin riki, Dios ikonhati jakon joni inoxon. Jatian kishpinmeeta inoxonra, non kexakanbishaman, Jesús riki nokon Ibo, iki noa iti jake.

¹¹ Diossen kirika meranra ikai: “Ja ikonhaax jaki koshiabora, parankanabo ikantima”, iki.†

¹² Ibanon tsoabires, judío itan judíomabo inonbi, jatíbira noa ja Diosyabicho iki. Jara jatíbibo betan jakon ixon, já yokákanabo akonbireskin jato akinai.

¹³ Jaskara yoiira ikai Wishá meran: “Jawerato-boki ja non Ibo akí, ea akinwe, iki ikai, jabora jan jato kishpinmatiki”, iki.‡

¹⁴ Ikaxbi ¿Jawekeskaxonki, ea akinni jowé akin akanti iki, já ikonhamabo ixonbi? ¿Jatian jawekeskaxonki non Ibo ikonhakantiki, jawetianbi ninkáyosma ixonbi? ¿Jatian tsonbi ja joi jato yoiamaitianmein, jawekeskaxon ninkákanti iki?

¹⁵ ¿Jatian, jawekeskaa xonki jato joi yoikantiki, tsonbi jato raanama ixonbi? Diossen joi meranra

† 10:11 Is. 28.16 ‡ 10:13 Jl. 2.32

ikai: “kikin metsáshaman riki, ja jakon joi yoiabo, non jato nokotai oinna”, iki.

¹⁶ Ikaxbi, jatixonbishaman ayamakana iki, ja jakon joi ikonhakin. Jaskara yoiira inike Isaías neskati: “Ibó, non jato joi yoiabira, tsonbi ikonhayamake”, iki.

¹⁷ Jaskara ikaxa, ja Dios ikonhati iki, jawen joi ninkáxon ati, jatian ja non ninkáti joi riki, Diossen joi.

¹⁸ Jatianra ea yokakaatai: ¿Jabaonmein ninkáyamaa iki, joi yoikanaitian? iki. Jabaonra ninkákana iki. Diossen joi meranra ikai neskati: “Jatíbiainra nato joi yoikana ninkakaata iki. Mai senenain kamanbobira nato joi nokota iki”, iki. §

¹⁹ Jainoax ea iribai yokakaati: ¿Ja judíobaonmein neskara onanyamakana iká iki? iki. Rekenparira Diossen Moisés jato yoimaa iki: “Ja wetsa jonibo nokon joni itin keentimaakinra, en mato imanoxiki, ja shinan maxkata jonibokira, en mato sinámanoxiki”, akin.*

²⁰ Jaskáribiakin onsatanyamakin, Isaíasen jato yoia iki:

“Jan ea benayamatitaibaonra, ea nokokana iki, jan ea manoyamatitaiboki pikoxonra, en jato onanmaa iki”, iki Dios iní.

²¹ Jatian ja *Israelitabo yoi, Dios ikábiribira Isaíasen yoinike: “Westíora netera en manabaita iki, ja jakonma itan yoitima jonibo akinkaskin”, iki iká.

§ 10:18 Sal. 19.4 * 10:19 Dt. 32.21

11

Diossenra jawen jonibo jeneama iki

¹ Jatianra enbix yokakaakin en shinannai: ¿Diossenmein jawen katota jonibo moa jeneke? Ixon. ¡Jatora jeneama iki! Earibira *israelita joni iki, earibi riki, ja Abrahamman chiní bakebo kaitainoa, jaskaranixa ea Benjamínman rarebo iki.

² Diossenra jeneama iki, ja moatianbi jawen jonibo ikanon ixon jato katota *israelitabo. ¿Matonki onanyamaa, Diossen Elías yoini? Elías inike, ja israelitaboki jakonmaati Dios akí neskati:

³ “Ibó, ja min *profetabora moa retekanke, itan jainxon mia yoina retexontibora moa ras akanke. Eabicho riki ja texea. Jatianra moa earibi reteti shinankanai”, iki.

⁴ Jaskáaketian Diossen yoia iki: “Kanchis waranka joniparira, ea ikonhaax eki koshii jenetama ikanai, jabaonra ja bebon chirankooxon dios Baal rabikanama iki”, akin.

⁵ Jaskáribira rama ichama jakanke, ja Cristo ikonhaax jaki koshiabo, jakon shinanya ixon jato Diossen katotabo.

⁶ Jatian jakon shinanya ixon, jato Diossen katota ikenra, moa jakon jawékibo akana kopíma iki, jato Diossen katotai. Jatian jaskara kopíres jato katotai ikaxa, ja Diossen jakon shinan, moa yamati iki.

⁷ Jaskara ikenbira, judíobaon nokoyamakana iki, ja jaton benai jawéki. Ikaxbi Diossen katotabaonresa, ja jawéki nókokana iki. Jatian wetsabora kikin yoitimairabo ikana iki.

⁸ Jaskara yoiira Diossen joi meran neskatai: “Diossenra yoitimabo jato banémaa iki,

jaton bero itan jaton pabíkibora jato xeponaana iki, jatian ramakamanbira jaskara ikanai”, iki.

⁹ David inike neskati:

“Ibanon jaton fiesta akanaibo, jan jato ramímati jawékibi iki, jainoax ramíkanketian, jato Diossen masá tenemati kopí.

¹⁰ Ibákanon, benchebo baneti, moa oinyamanox. Ibákanon, moa beoresashokobo jatíbitian iki”, iki.

Judíomabo kishpinti

¹¹ Jatianra enbix yokakaakin en shinanribiai: ¿Jakonmain paketaxmein ja judíobo moa jawetianbi shinanmeeyamanoxikanai? Ixon, ikama. Jaskati ja judíobo yoitimakana ikenkayara, jaton toan ja judíomabo jato kishpinmai, jato jaskámaitian onan-nax judíobo jaonparana ikanon ixon.

¹² Jaskara iken, ja judíobo jakonmain pakékana toan, ja judíomabaonribi nato netenxon, jakon jawékibo bikana iketianra; non shinanti atipanke, ja judíobo moa jatikaxbi jakoni ikanaitianra, bebonbires noa Diossen jakonhaatiki ixon.

¹³ Ikaxbi, ja mato judíomabora en yoiai, mato xaranra ea Diossen raana iki, mato akinnon ixon, jakopíra aniakin ja tee en shinannai.

¹⁴ Ea keenai riki, neskáakin en mato akinnaitian, Diossen paranan ikin, jabaonribi ikonhaax jatíribi nokon kaibobo kishpinmeekantin.

¹⁵ Jabo jakonmaakana toan riki, ja judíomabores Dios betan jakon banékana, ¡Jawekeskakayabira itiki, jakiribi Dios betan jakon banékanketian! Jawekeskamakan, mawata iitibi jirikana keskábo.

¹⁶ Ja reken pan xoia waata min Dios menike-tianra, ja min meínna tonko moa jatiobi Diossena ikai. Jatian ja jiwi taponbo maton Dios menike-tianra, jawen ponyanboribi moa Diossena bane-tai.

¹⁷ Jatíribi judíobora Diossen jato jenea iki, ja olivo ponyanbo ponxtekanai keskáakin. Jaskáaxonra, ja nii meranoa olivo ponyan bexon, nenkanai keskáakin mato bia iki. Mato jaskáaka ikaxa, rama ja jiwimea jakon jawékibo bii mato iitai.

¹⁸ Jaskara iken judíobo jakonmanin yointaanan, mato jakonman rabíamakanwe. Shinankanwe, mato kopima riki, jabo jakana, jabo kopíkayara mato jakanke.

¹⁹ Jawekeska ixon, maton shinantiki: “Ja judíobora Diossen jato jenea iki, noabo jawen joni imati kopí”, ixon.

²⁰ Ikon riki jaskara, jabaon ikonhayamakanke-tianra, jato Diossen jenea iki. Ikaxbi matora ikon-haa kopíres jawen jonibo imaa iki. Jaskara kopí rabíamakanwe, kikinnireskaya koirameekanwe.

²¹ Ja judíobo jenení ixonra, matoribi Diossen jeneshokoti atipanke.

²² Oinkanwe, Dios riki kikinbires jakon itan jakonma ixontimaribi, jaskara ixonra, jakon-maakanketian jato masá tenemaa iki, jatian ma-tobiribira jakonhaa iki. Jatian jaskáakin jakon-haa ikax, mato jakoni ikaitianra, mato jakonhaa-boresti jake. Jatian jaskáyamaitianra, matoribi moa Diossen jeneti iki.

²³ Jatian ikonhayamani ixonbi, moa judíobaon ikonhakanketianra, jakiribi jawen jonibo jato

Diossen imatiki. Jaskáakin jato jakiribi imati atipana koshia riki Dios.

²⁴ Ja nii olivo ponxteanan, ja baná olivoki neenai keskáakinra, Diossen jawen joni mato imaa iki. Jatian jabokaya jawen jonibo iketianra, atibi ja judíobo jakiribi jato Diossen biribati iki.

Judío jonibo kishpinkanti

²⁵ Nokon wetsabo, jaskara shinanxon, Diossen akaibo maton onantinira ea keenai, mato rabiyananon ixon. Jatiribi judíobora ikonhakashamai yoitimakana iki, jatianra jaskábipari ikanti jake, ja judíomabo jatikaxbi Cristoki koshikanai kaman.

²⁶ Moa jaskákanketianra, jatíbi judíobo Diossen jato kishpinmanoxiki. Jaskara yoiira ikai Wishá meran:

“Jan jato xabáakai jonira *Sión jemameax jonoxiki, joxonra, ja Jacob jakonmainoa xabáanoxiki,*

²⁷ Natora iti iki ja senenhabe konti joi en jato betan aká, moa jaton ochabo soaxona pekáo”, iki.

²⁸ Ramara jawen rawíbo keskáakinpari, ja judíobo Diossen jato akai, matonribi ja bená joi ikonhakanon ixon mato akinti kopí. Ikaxbi Diossenra, ja judíobo jato noikin jeneama iki, jaton rekenbo moatianbi jawen joni iti jato katota ixon.

²⁹ Diossenra jakiribi bichinoxon jato jawéki meniamai. Jainoaxa jawen katota joniboki, jawetianbi shinanbenoyamaribiai.

³⁰ Moatianra matobiribi Dioski yoitimakana iki. Jatian ramara, ja judíobobiribi yoitimakana iketian, matobiribi Diossen noibaxon akinnai.

* 11:26 Is. 59.20-21

³¹ Jaskáribiira rama, jabobiribi yoitimakanai, ja mato noibataanán Diossen akinna keskáakinribi, jaboribi jato Diossen akinnon ikax.

³² Diossenra jatíbi jonibo senenbires yoitima shinanyabo jato imaa iki, jaskarainxon senenbiresibi jato jatíbi noibataanán akinnoxon.

³³ ¡Dios iki ikonbiresi jatíbinin senena! ¡Jawen jawéki ati onan shinan, itan jawen ani onan shinanra jainshaman senena, tsonbi onanti atipanyamake! Tsonbira jaskara shinannaibo yoiti atipanyamake itan jan akai jawékiboribi onanti atipanyamake.

³⁴ Jaskara yoiira ikai jawen joi meran:
 “¿Tsonki aka Diossen shinan onankin?
 ¿Ameinti atipanke westíora jonin Dios shinan menikin?

³⁵ ¿Tsonki aká iki, janpari Dios jawéki menikin, abánon, janbiribi kopikin menishokokin ixon?” Iki.

³⁶ Diossibakeaxkayara, jatíbi jawékibo joái, jan jamaaresa, jatíbi jawékibo jake, itan jawena riki, ja jatíbi jawékibo. Jaskara iken, ja Diosreskaya jatíbitian rabinon akanwe. Jaskarakaya ibanon.

12

Benati jati

¹ Ebé joi akaibó, noibataanán mato Diossen jakonhaabo iketianra, en mato yoiai. Ja jiriabi jawéki Dios meniti keskáakin, jatiobi maton yora Dios menikanwe, jawe ochaomabi itan ja Dios keenai keskáshamankin. Jaskaraxon riki, non akonkin Dios rabiti.

2 Ja nato netemea jonibo ikai keskatiribi, moa jayamakanwe. Jaskáyamaikaya, moa bená shinanbo akáx, wetsaresibii jakanwe. Jatianparira maton onantiki, jaskara maton atin Dios keenaibo. Ja iki jakon ati, jawen keenshaman iti, itan senen iti.

3 Diossenra jakon shinanya ixon, jawen raana joni ea imaa iki. Jakopíra en mato yoiai, jaskarairanixmabi bebonhira kikinman matonbinix shinanmeeyamakanwe. Jaskayamakinkaya, ja ikonhaketian, mato Diossen jawen onan shinan menia betan senenresibi jakonhakinres shinankanwe.

4 Non yora iki icha mebia, ikaxbi jatíxonbi ja teebires ayamai.

5 Jaskáribi riki noa. Ikaxbira noa westíora yorabicho keská iki, Cristo ikonhaibo ikax. Jaskatira ikai noa akinnanani, westíora yorabicho keská itaanan.

6 Diossenra, já keenatonbiribi meskó jawen onan shinanbo noa westíorabo menipakea iki. Jaskara ixon, jawen shinanna jawékibo yoiti onan shinan mia Diossen menia iketian, awé ja min ikonhai keskáakinribi jato yoikin.

7 Jato akinni teeti shinanya mia imaa ixon, jakonhakin jato akinwe; jato axeati onan mia imaa ixon, jato axeawe.

8 Ja koshiakin jato shinanmati onan imaa ixon, jakonhakin yoixon jato koshi shinan bimakanwe, ja maxkatabo akinti shinanya imaa ixon, yoashiamakin jato akinwe; jato ikinti onan shinanya mia

imaa ixon, kikinni koiranmeetaanan ja tee senenhawe; ja maxkatabo akinti shinanya imaa ixon, raroshaman shinanyaxon jato akinwe.

Joi akai ixon, jaskarabo senenhati

⁹ Akonkin wetsabo noikanwe; jakonmaa jawékibo jenetaanan, jakon jawékibores akanwe.

¹⁰ Joi akaibo ikax, iti keskatikaya noianankanwe. Wetsabopariakin shinankanwe, itan jakonires oinhanankanwe.

¹¹ Koirameekainxon, chikishamakin, rayáshaman shinanyaxonres, non Ibon tee axonkanwe.

¹² Non Ibon manatax, raroshamanres jakanwe; masá tenei onitsapikinbi koshi shinanyaxon tenekanwe; jawetianbi orankin jeneyamakanwe.

¹³ Ja joi akaibo maxkata ointaanan, jato akinkanwe; matoiba merákanketian, jakonhaxon jato bikanwe.

¹⁴ Jan mato ramiakaibo, jakonmaa itiakin shinanxonyamakanwe, jakon ikantiakinreskaya jato Dios yokáxonkanwe.

¹⁵ Ja raroaibo betan rarokanwe; ja masá shinnanni winiaibo betan winikanwe.

¹⁶ Senenbires wetsabo betan shinanmeeti jakanwe, rabitaibo iamakanwe; ja rabinin shinanmeeyamaibo keskatiribi ikanwe; matonbinix jatíbi jawéki onannaton shinanmeeyamakanwe.

¹⁷ Mato jakonmaakana, kopikin jato jakonmaayamakanwe, jatíbi jato jakonhatireskaya shinanankanwe.

¹⁸ Maton atipana senen, jaskatax jatíbibo betan jakonax jati benakanwe.

19 Jakonmaakana, matonbi jato kópikasi iamakanwe, ebé joi akaibó, Diossen mekemanreskaya jenekanwe. Wishá meranra ikai non Ibo neskati: “Ea riki jan jato kopíxonai, ja akana keskáakinribira en jato onitsapimatiki”, iki.

20 Jaskara iken, ja min rawí pikasaitian, pimawe; nomiaitian xeamawe, min jaskáara ikonbiresi rabinti iki.

21 Jakonma jawékibaonra miaaresnake koiranmeewe, jakon jawékibores akinkaya ja jakonma jawékibo minhareswe.

13

1 Jatíxonbira joni koshibaon yoiai joibo, senenhaxonkanti jake, ja koshi jikiabora, Diossenbi imaa ikanabo iki, tsoa joni koshibira, Diossen imaamabi koshi jikia yamake.

2 Jaskara ikenra, ja joni koshiki yoitimataibo, Dioskiribi yoitimakanai, jatian jaskati yoitimataibora, masá tenemakanti jake.

3 Ja joni koshibora, jakoni jaabo jatoki rakénon ikax ikanama iki. Ja jakonma akaiboresa ikanti iki, jatoki raketi. Koshiboki rakéyamai jatín keeni, jakonires jawé, jatianra koshibaon mia jakonhakin oinkanti iki.

4 Jabora Diossen ati yoia senenhainboresibi ikanai, mia jakonax janon ixon. Ikaxbi jakonmai já ikaxa, mia itiki raketi. Yankabiresma riki ja espada yatankana. Jabora Diossen ati yoiabo senenhairesibi ixon, ja jakonma akaibo jato masá tenemakanti jake.

5 Jaskara ikenra, koshibaon joi non senenhaxonti jake, noa castiganyamakanon ixonresma,

non jaskáakin senenhakaya, jakon iketian shinan meran onanxon.

⁶ Jaskara kopíríbira, ja apon kopíati yoiaibo maton kopíakai. Ja koshibora jaskara tee Diossen meniabo iki, jakopíra ja senenhakanai.

⁷ Ja maton kopíati jawékibo, kopíapakekanwe; mato apon kopíati yoiai jawékibo, kopíakanwe; wetsa jawékibo kopíríbi kopíakanwe; ja jakonhaxon ikinti jonibo, jato jakonhakanwe; ja joi ninkáxontibo, jaton joi ninkaxonkanwe.

⁸ Tsoabi jawebi ribinyamakanwe; noitininkayara iti jake, maton jato ribina. Jatian jawerato-baonki jabé joni noia, janra ja esé meran iká jatíbi joibo, moa senenhake.

⁹ Ja senenhati joibora ikai neskati: “Wanoya itan benoya ixon, wetsa betan yoranti ayamawe; jato reteyamawe, yometsoyamawe, [wetsa joniki jansoyamawe], wetsabo jayata jawékinin keenyamawe”, iki. Ikaxbi, ja natobo itan ja wetsa senenhati joibora, non senenhati iki: “Minbix mia noikaata keskáakinribi mibé joni noiwe”, iki iká esé senenhaxonres.*

¹⁰ Noixonra ja nobé joni non jakonmaayamai. Jaskara ikenra, ja noimisti iki, jan jatíbi esébo noa jakonhakin senenhamai.

¹¹ Jatíbi nato jawékibo akanwe, netebo wínoti iitai ointaan, moa mato oxá jishtenti hora riki. Ramara ja Cristo non ikonhanontian iní bebonbires ochóma iki, ja noa kishpinti.

¹² Moara yamé basi iki, jatian nete xabátira, moa ochóma iki. Jaskara kopí, ja yamé meranxon

* 13:9 Ex. 20.13-17; Lv. 19.18; Dt. 5.17-21; Mt. 22.37-40

akanai ocha jawékibo jenetaanan, joé keska napo janon akanwe. Ja noa jaskatara iti iki, kikinbires jakon, ja jayakax reteanantibaon sontáro raokaata keská.

¹³ Jaskara joé napo ixonra, jakon jawékibores non jato oinmati jake. Fiestaax, icha piti akáx paenkanainkobo iamakanwe; tsini shinanman imaa, wetsabo betanbires teaanani meskó jawékibaon cheayamakanwe; wetsabo betan ramiananyamakanwe, itan jatoki notsireskinribi jato ramiayamakanwe.

¹⁴ Jaskáyamaikaya, Jesucristo betanbi westíora shinanyabicho ikanwe, moa jawekeskaxonbi ja yora keenai jawékibores axontima kopí.

14

Kikinni Dioski koshiamabo jato jaskáati

¹ Kikinni Dioski koshiamabo, jakonhaxonres jato ikinkanwe. Jatón shinannai jawékibo yoikin, jaskarama riki akin jato ayamakanwe.

² Jarake jatíribibo, non jatíbi pitibo pitira jakon iki ixon ikonhaibo; jatian ja kikinni koshiamabaonra, jaskarabo jawékiatima shinankin, yoá banares pikanai.

³ Jaskarabo ikenra, ja jatíbi pitibo piresti onanxon, piaibaon ja piti piamai ointaan, jato omistima iki. Jatian jatíbi pitibo pitima shinankin piamaibaonra, jatíbi piti piresaibo, jaskaratonbo jato yoitima iki. Matora jatíbi moa Diossenabires iki.

⁴ Matonra wetsabaon yonoti jakonmanin yointi atipanyamake, jawen ibonresa onanke, akonki-akanai senenhakin, jan ati yoiabo ixon. Ikaxbira

jakon akanti jake, ja Ibon atipana koshia ixon, jato akinnai kopíres.

⁵ Wetsa jawékiribira en mato yoiai: Jarake jatíribibo, ja netebicho riki jakon iki, ikaibo; jatian wetsabaonbiribira shinannai, jatíbi netera senenbires ixon. Ikaxbi, Westíorabaonkayara onanna iti jake, ja en shinannai jawékira jakon iki, ixon.

⁶ Ja netebicho riki jakon iki ixon, ja nete mekeaiibaonra, Diossakin shinanxon akanai; jatian ja jatíbi piti piaibaonra Diossakin shinanyaxonribi akanai, jakopira Dios iráke akanai; jatian ja jatíbi piamaibaonra, Diossakin shinanxonribi akanai, jakopira jabaonribi Dios iráke akai.

⁷ Jatíbi noabora non keenaton noa jayamake, jainoax non keenatonribi noa mawáti atipanyamake.

⁸ Noa japariaxa, non Ibonapari iki, jawetianki noa mawatai Ibonaribi noa ikai. Jaskara ikaxa, noa japaria ikax, itan moa mawata ikaxbi, noa Cristona iki jeneyamai.

⁹ Cristora, mawataxbi jiria iki, jaskatax ja mawatabaon, itan mawatamabaon Ibo iti kopí.

¹⁰ Jaskara kopíra, ja mibé joi akai min jakonmanin yointi atipanyamake itan omisti atipanyamake. Noara wetsa neten, jatikaxbi Dios bebon chankánoxiki, ja non aká jawékibo noa jan yoixonpakenon ikax.

¹¹ Noa jaskati yoiira ikai, jawen kirika meran neskati: “Ikon jawékira en yoiai; jatikaxbira ebebon beax, chirankoonoxikanai, jaskataanra jatixonbiribi, mia riki ikon Dios, akin ea rabikanti jake ikira ikai, non Ibo”.*

* 14:11 Is. 45.23

12 Jaskara ikenra noa westíorabo Diossen yoipakenoxiki, ja non aká jawékibo itan ja noa ikáboki jawekeska iká iki, ixon.

Wetsabo jakonma shinanmatima

13 Jaskara iketian wetsabo jakonmanin yoini jenétanankaya, nonbixbiribi noa koiranmeeti iki. Jainoax nobé joi akai joni noa ikaibo ointaan, meskó shinannax Dioski ochatí jisá onannax, noakaya jaskati jaai jeneti iki.

14 Ikaxbi ja Ibo ikonhai ixonra en onanke, yamarake janbixbi jawékiati jakonma ikai. Ikaxbi tsonki ja jawékiatira jakonma iki ixon shinannai, janra piti yamake.

15 Ikaxbi, jaskara pitibo pikin atiki, ja mibé joi akai joni min jakonma shinanmakin, jatianra min jato kikhakin noiama ikai. Jaskáakin pitibo jawékiai kopíresa, min jato Diossen joi jenem-anake, koiranmeewe; ja joni noiaxibira, Cristo jawen toan mawata iki.

16 Ja aresti jakon onanxon maton akaibora, jakonmanin yoinkanake, jato jaskáamayamakanwe.

17 Diossen keena keská atira, meskó jawékiati jawékiai itan meskó xeatibo xeai jati jawékima iki; jara keenai, itibi keskati mato jatin, wetsabo betan jakonshaman itaan, mato raro jatinkayara keenai. Jaskatira noa jati iki, ja Diossen Shinanman imaa.

18 Jaskáakin ja Criston yoiabo senenhaxonaikira, Dios raroti iki. Jatianra joniboribi ikanti iki, nato riki ikon jakon joni, iki.

¹⁹ Jaskara iken, jaskatax wetsabo betan jakonax jati, itan jaskatax noa jatikaxbi shinan meran akinnananax anitikaya, benanon akanwe.

²⁰ Westíora piti kopíshoko ja joni moa Dios-betan jakoni jakenbi, jaibakea ochómayamawe. Jatíbi jawékiati jawékira jakonbires iki; Ikaxbi ja non piaitian oinxon, jakonma shinantaanan, Diossen joi jenekanti riki, jakonma.

²¹ Jaskara ikenra, ja piamakanai nami, itan xeyamakanai pae jawékibo non moa ayamaakaya, jakon iti iki; jainxon jaskaraton ja nobé joi akaibo, meskó shinanmaxon, jato ochamati jawékiboribi moa non ati yamake.

²² Jaskara jawékibo aresti jakon onanxonbi, Diossen mekenmanres jénewe. Diossenra raroshaman imai, ja jakonma akai, jawen shinan meran yamaxon, jakonshaman shinanyaxonres akai joni.

²³ Ikaxbi ja min piaibo min shinan meran jakonmatani iti jisá ikenbi akáxa, moa mia jakonmain pakéke, jaskara shinanyaxon aka kopí. Jatíbi jawéki, ja non shinan meran jakonmatani iti jisá ikenbi non akára moa ocha iki.

15

Criston ikábo chibanti

¹ Noa moa Diossen joinko koshiabo ixonra, ja ramakaya koshiaibo non jato akinti jake, jawetianbira noabicho jakon iti non shinanti yamake.

² Nonra jatíxonbi ja nobé joi akaibo jakon imatiakin shinanti jake, jaskatax jaboribi moa jakoni jaax, bebonbires Dios ikonhai koshikanti kopí.

³ Cristobira jawen keena keskáres akí jayamaa iki. Jaskara yoiira ikai Diossen joi meran neskati: “Min rawíbaonra mia ramiakin, earibi ramiakanke”, iki.*

⁴ Jatíbi, ja Diossen joi meran wishakanabora, non jaskarainxon onannon ixon, akanabo iki. Noaribi, moa koshiakin shinantaanan, masábo meetibi, shinan namanyamakin ja Wishakan yoiaibores ikonhataanan, bebonbires noa iki kati jawékinin manatabo ikanti kopí.

⁵ Diosbi riki, mato jan koshi shinan itan jakon shinan bimai. Abánon janbikaya, mato wetsabo betan jakonax jatiakin imakin, ja Criston jaskati jati yoini keskatishaman, mato jakánon.

⁶ Jaskati jaxon, maton jatíxonbi senenbires itan já shinanyabichoxon, jakonshamanhakin ja non Ibo Jesucriston Papa Dios, maton rabinon.

Ja bená joira, jatíbi jonibaona iki

⁷ Jainxon ja matoiba beaibo jato jakonhaxonres bikanwe, mato Criston aní keskaribiakin. Abákanon jatiankaya, jatíxonbi Dios rabikin.

⁸ Enra mato yoiai: Cristora joá iki judíobo akinni, ja jaton rekenbo yoini joibo senenhaki, jaskáaxon jan anoxon yoiaibo Diossen senenhaai jato oinmati kopí,

⁹ itan ja judíomabaonribi noibataanan jato akinna onanxon, Dios rabikanon ikax. Jaskara yoiira ikai jawen Wishá meran neskati: “Jaskara kopíra, ja maibotiibi ikana jonibo xaranson en mia rabiiti iki, min jane rabiira ea bewati iki”, iki.†

* 15:3 Sal. 69.9 † 15:9 Sal. 18.49-50

¹⁰ Jainoaxibi ikai: “Ja maibotiibi iká jonibo, judíobo betan tsinkitax rarokanwe”, iki.‡

¹¹ Jainoax iribai neskati: “Ja non Iboki bewakanwe jatíbi jonibo, jatíbiain jakanabaon ja rabikanwe”, iki.

¹² Jatian, Isaíasribi inike neskati: “Isaíkan chiní bakebaon bakera pikónoxiki, jara jonoxiki, ja maibotiibi jakana jonibaon koshi itaanan jato ikinni. Jatianra jaki koshiax, jaon manánoxikanai”, iki. §

¹³ Abánon ja noa jan manátia imai Diossenbi, raro shaman itan jakonbires mato imakin, ja ikonhaibo mato iketian. Jainxonribi, jawen Shinanman atipana koshin mato akinbanon, jaskatax mato bebonbires manátia iti kopí.

Pablon tee akábo

¹⁴ Nokon wetsabó, enra mato onanke, matora noimisti shinanyabo iki, jainxonribira moa maton jatíbi jawékibo onanna iki, jaskara ikaxa, wetsabo betan inonbi, moa mato eseananti atipanke.

¹⁵ Jaskara ikenbira, onsatanyamakin, nato kirika en mato wishaxonai; jawetii joibo mato jakiribi shinanmati kopí. Enra mato jaskáai, jakon ixon ea Diossenbi amaa,

¹⁶ ja Jesucriston tee axonkin, judíomaboribi akinti ea imaa ixon. Ja en senenhati tee riki, jaskatax kishpinti, jato Diossen onanmakasai joi jato yoiti. Ja judíomaboribi moa Diossen oinna, jakon jawéki já menikana keskábo ikanti kopí, moa jawenabiribi itiakin jawen Shinanman jato imaabo ikax.

‡ 15:10 Dt. 32.43 § 15:12 Is. 11.10

¹⁷ Jaskara ikenra, jakonshaman shinanni ea raroai, Diossen tee en axonaitian, ea Jesucriston akinna kopí.

¹⁸ Neskara jawékibora, enbi aká jawékima iki. En mato yoiai riki, jaskáaxon Criston emeraxon, ja judíomabobi moa Diossen yoiai keskati jaai peokookantiakin jato imaa. Jaskákanti kopíra, en joibicho yoiyamaa iki, meskó teeboribira en aká iki,

¹⁹ anibires ratéti jawékibo, itan ja oinxon onanti jawékiboribi en aka iki, ea Diossen Shinanman atipana koshi meniaton. Jaskáakinra, Cristokiri iká joi en jatíbiain yoia iki, Jerusalén mainkoxon peoxon Iliria mai senena kaman.

²⁰ Jaskarainkobo joi yoikinbira, moa wetsabaon joi yoiainkobo, ja Cristokiri iká joi en yoiamaa iki. Nokon shinanra iká iki, ja joi ninkákanama ikainkobores jato joi yoiti, moa wetsabaon tee peoainkobo en atima kopí.

²¹ Jaskáakinra, ja Diossen kirika meran yoiai joi-bores en senenkaa iki:
 “Jawetianbi jakiriti iká joi ninkatamabaonra, oinnoxikanai, jatianparira onankanti iki, jaskarabo ninkatama ixonbi”, iki iká.

Pablon Roma jeman kakaskin shinanna

²² Nato teebopari akira, mato oinni kakasibi, ea kati atipanyamaa iki.

²³ Ikaxbi ramara, moa ja joi ninkákanama ikainkobo, en jato ninkámakin senenhake. Jatian moa icha baritaira matoiba kakaskin shinanna ikaxa,

²⁴ rama ja Españain kaai taxnaxon, en mato oinni kati shinannai. Jatianra ea keenai, mato

betan nokoananax ea raroa pekáo, ea moa karibaitian, maton ea akintinin.

²⁵ Ikaxbi ramara, Jerusalénhainpari ea kaai, jainoa joi akai judíobo akinnoxon, koríki tsinkikana jato boxoni.

²⁶ Nato Macedonia main iká itan Acayainoa joi akaibaonra, koríki tsinkikanke, ja Jerusalénhain iká joi akaibo jawebiomairabo, jato bomanoxon.

²⁷ Jara jatonbi shinanxon akana iki. Jara iká iki, jaton ati jawéki. Ja joi akai judíobo kopí, ja judíomabo Diossen jakon shinan menia iketianra, jabaonbiribi jato jayata jawékinin, ja judío joi akaibo jato akinshokokanti jake.

²⁸ Jatian jaskáakin ja ebé bomakana koríkibo moa jato menikin senenhayontaanra, ea moa Españain kaai kanoxiki, jatianparira ea matoiba meránoxiki.

²⁹ Enra onanke, ja matoiba merati kakinra, ja Criston icha jakon jawékibo en mato boxonoxiki ixon.

³⁰ Ebé joi akaibó, non Ibo Criston janenko, itanribi ja Diossen Shinanman noa noimisti shinanyabo imaa iketianra, enra mato yokatai; ebébi masá teneai keskati itaanan, ea Dios yokáxonkanwe, ea jan akinnon.

³¹ Judea mainra, Cristo ikonhama judíobo jake, jabaon ea ramiakanaketian, ea Dios yokáxonkanwe ea jaweayamakanon. Jainxon ja Jerusalénhain iká judío joi akaibokiribi orankanwe, ja bomakana koríki en jato boxon menia, jakonshaman shinanhanan bikanon ixon.

³² Jatianra jaskáakin Diossen shinanna iketian, mato oinni kaax, ea raroshaman matoiba nokóti

iki. Jatianparira moa jain ikax, jawetio baskaniribi ea tantiti iki.

³³ Ea keenai riki, noa jan jakonbires jamai Diossenbi mato westíorabo jakonbires jamatinin. Jaskara mato imabanon.

16

Pablon jato saludo bomaa

¹ Jainxonribi en mato yoiai riki, nato nobé joi akai non poi Febera kikinshaman jakon shinanya ainbo iki ixon, jara Cencreainoa joi akaibo ikinti imakana ixon, jato ikinni iitai.

² Janra ichabiresakin jato akinnabo jake, earibira jan akinna iki, jaskara iken, ja ainbo matoiba nokóketian, non Ibo Criston janenko, jakonhakin bikanwe, ja nobé joi akaibo noiba nokóketian, non jato biai keskáakinbi. Jatíbi ja maxkatai jawékibaon akinkanwe.

³ Jainxon ja Priscila betan Aquila yoikanwe, enra jato saludo bomai, jabora ebébi teekana iki, ja Criston ati yoiaabo axoni.

⁴ Jatora, ea mawáyamanon ikax, onitsapitax onsábo winókana iki. Jakopíra, enbicho ja rabé iráke ayamai, jatíbi joi akai judíomabaonribira, ja rabé iráke akanai.

⁵ Jaskaribiakin, ja Priscila betan Aquilan xobon, non Ibo rabii tsinkitaibo ea saludanxonkanwe. Jainxon ja en kikinshakin noia, ebé raenanai Epenetoribira en saludo bomai, janparira, Asia mainxon Cristo ikonhaa iki.

⁶ Jaskaribiakin, Maríaribi ea saludanxonkanwe, jara mato kopi ikonbiresi teeta iki.

⁷ Jainxon ja nokon kaibo Andrónico betan Juniasibi ea saludanxonkanwe. Jabora ebetanbi cárcel meran ikana iki. Jakopira ja joi yoiti raanabaon jato kikinakin onanke. Jaboparira en akamatianbires, moa Cristo ikonhaax, jáki koshia ikana iki.

⁸ Ampliasibi ea saludanxonkanwe, jara non Ibon janenko en akonbireskin noike.

⁹ Urbanoribi ea saludanxonkanwe, jara nobébi Criston tee axoni teeta iki. Jainxon ja noia nobé joi akai Estaquissibi.

¹⁰ Apelessibi ea saludanxonkanwe, jara wetsabaonribi oinna, ikoni Cristoki koshia iki. Jainxon ja Aristóbulonin xobon ikáboribi.

¹¹ Ja nokon kaibo Herodiónribi ea saludanxonkanwe, jainxon jatíbi ja non Ibon joi akai Narcisonin rareboporibi.

¹² Ja Trifena betan Trifosaribi ea saludanxonkanwe, ja rabéra non Ibon tee axoni iitai. Jainxon ja non akonbireskin noia non poi Pérsideribi, jaribira ikonbiresi teeta iki, non Ibon tee axoni.

¹³ Ruforibi ea saludanxonkanwe, jara ikoni non Iboki koshia iki. Jainxon jawen titaribi, jara nokon titabi keská iká iki.

¹⁴ Jainxon ea saludanxonkanwe, Asíncrito, Flegonte, Hermas, Patrobas, Hermes itan jatoiba iká joi akaiboribi.

¹⁵ Ea saludanxonribikanwe, ja Filólogo betan Julia, jainoax Nereo betan jawen poi, jainxon Olimpasi itan jatíbi jato betan iká joi akaiboribi.

16 Wetsabo betan saludanankin, jakon shinantaanan jato betsó akanwe. Ja wetsankonia joi akí tsinkitaibaonra, mato jatíxonbi saludo bomai.

17 Enra mato yoiai ebé joi akaibó, ja meskóakinbo yoixon moa jatonbiribi itiakin jato imaibo, joi ninkáxonyamakanwe, jabaonra maton jakon esé onanaki ramíkin, wetsakeskaakin yoixon, mato atikomaaxonai. Jaskarabo betan iamakanwe.

18 Jaskara jonibaonra, non Ibo Jesucristo keenai keská ayamakin, jaton shinan keenaibores akanai. Jaskarabora, jakonshamani itan jan jato keenmati joibaon yoyo ikanai. Jaskakinra jonibo parankanai, ikonma joibo yoikinbi.

19 Jatíbiainoa joi akaibaonra mato onanke, Criston yoiabo maton senenhaxonai. Jaskarabo mato ninkataxa, ea raroai. Jatian ea keenai riki, onan shinanyabo ixon, maton jakonhakin jawékibo atin. Ikaxbi, jakonma jawékibores maton atima iki.

20 Mato jaskataitianra, jan noa jakonbires jamai Diossen, mato akinti iki, *Satanás matonharesnon ixon. Ja non Ibo Jesussen jawen jakon shinanman mato akinkin jeneyamabanon.

21 Timoteonra mato saludo bomai, jara ebé teetai iki. Jainxonra mato saludo bomaribiai, Lucionin, Jasónman, itan Sosípaterninribi, jabora nokon kaibobo iki.

22 Eariki Tercio, jan nato kirika wishaa, jakopira enribi mato saludo bomai, non Ibon janenko.

23 Gayonribira mato saludo bomai. Jawen xobon riki ea imaa. Jainribira joi akaibo tsinkíkanai, Diossen joi ninkati. Jainxon Erastoninribira mato saludo bomai. Jara jeman

koríki koirannai iki. Ja non wetsa nobé joi akai Cuartoninribira mato saludo bomai.

²⁴ Eara keenai, non Ibo Jesucriston jatíbibo mato jakon shinanxontin, mato jaskáabanon.

Senentiainbi Pablon Dios rabia

²⁵ Dioskaya rabinon akanwe, janra mato koshi shinanya imati atipanke, ja bená joi meran en mato yoiai keskáshamanhakin, itan ja Jesucristokiri iká joi, en mato onanmaa keskáakinribi. Nato jawékira ramapari noa Diossen onanmai itai, nato nete peokootamatianra jan shinanna jawékibo tsonbi onanyamaa iká iki.

²⁶ Ikaxbi ramara, *profetabo yoyo ikaibaon wishakana meranxon moa noa Diossen onanmake, jaskáaxon noa jan kishpinmati shinanna. Jaskáakinra jatíbitianbires já Diossen jato yoia iki, jatíbiainoa jonibo nato joi jato yoiti. Jabaonribi ikonhataan, non Ibon yoiaibo axonkanti kopí.

²⁷ Jaskara iketian, jatíbitianbires Cristo kopí ja jabicho itan jatíbi onan shinan Ibo Dios rabinon akanwe. Jaskarara iti jake.

Diossen joi jatíxonbi onanti joi
New Testament and Shorter Old Testament in
Shipibo-Conibo (PE:shp:Shipibo-Conibo)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Shipibo-Conibo

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Shipibo-Conibo [shp], Peru

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Shorter Old Testament

in Shipibo-Conibo

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
d8a74a56-9842-52e4-b16b-5bcd977f89b